

اعظم غزیری معرق کاردر ادامه گفت: همسر به خاطر نگهداری از من بیکار شده چون باید سسایتی به روز من می‌رسید، جایی به او کار نمی‌دهند. تمام خانواده‌هایی که از فرزندان یا همسرانشان نگهداری و حمایت می‌کنند با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند و متأسفانه هیچ کس به فکر مشکلات آنان نیست.

خانواده‌های ما به روحیه احتیاج دارند، هیچ‌گونه خدماتی بسه خانواده‌های ما ارائه نمی‌شود. ما زمانی که در جشن نمادین ازدواج معلولان شرکت کردیم به خاطر اینکه همسر من سالم بود و ای فقط یک شاخه گل دادند، حتی می‌توانستند برای تشویق ازدواج افراد سالم با یک فرد معلول از او قدرانی کنند ولی متأسفانه دریغ کردند. بهرستی هم سازمان به مسئول افراد توانیاب می‌داند و می‌گوید خدماتی به خانواده‌ها ما نباید بدهد، خب برای معلولان هم مگر چه کاری انجام می‌شود. نهاتست که من درخواست پرستاردارم ولی زور رسیدگی نشده. در ایران یک بنیاد به نام یاد بیماریهایی نادر وجود دارد که متأسفانه دیستروفری زیر مجموعه آن نیست. برای فردی در شرایط من توانبخشی، فیزیوتراپی و دارو بسیار مهم است. داروهای ما اگر در دفترچه به نوبته نشود، آزاد حساب می‌شود. یک فرد حداقل بین ۴ تا ۵ میلیون درماه هزینه دارد و بدتر این که افراد معروفي به می‌خواهند کاری انجام بدهند ولی بدتر یا رفتارشان به ما می‌تواند می‌کنند. سال گذشته یک خیر نم و همسر ما به کربلا فرستاد.

در کاروان ما با آقای همسفر بودیم و ایشان وقتی فهمیدند که من معرق کار می‌کنم من گفتند که شخصی یک کافه گالری دارند و با ایشان درباره من صحبت می‌کنند وقتی برگشتیم به من اطلاع دادند به گالری ایشان بروم و ما هم رفتم و خوششان ما من صحبت کردند و شماره مدبر برنامه شان را به من دادند تا زمان نمایشگاه را هماهنگ کنیم ولی بعد از یک هفته که به ایشان پیام دادم بدون اینکه جواب بدهند، پلکم کردند. من که نه از ایشان و نه از هیچ کس درخواستی نکرده بودم اگر نمی‌خواستند، اصلا بازگو نمی‌کردند چرا باید با رفتارشان توهین کنند. ما نه نیاز به کمک کسی داریم نه ترحم هم‌گسترش پیدا می‌خواهیم و این که مانند یک شهروند سالم با ما رفتار نشود. اسمال روز معلول هیچ جا نمی‌تواند به م تبریک هم نگفتند آن وقت فکر می‌کنید حرف زدن درباره مشکلات دردی را دوا می‌کند.

مشکلات بزرگ معلولان و توانیابان

بیکاری است و اینکه کسی حمایت‌نامی‌کند. معلولیت محدودیت نیست. ما توانیابان هستیم. داریم که افراد سالم دارند. بسیاری از معلولان توانیاب‌هایشان را در صنایع دستی، نقاشی و هنرهای دیگر توانسته‌اند به نمایش بگذارند و توانیاب‌شان را به جامعه نشان دهند. اکثریت توانیابان دارای مدرک تحصیلی دانشگاهی هستند ولی دولت سه درصد استخدامی را که به معلولان اختصاص داده، اجرائی نکرد. ادارات و شرکت‌های دولتی ما را نمی‌پذیرند چون هم آن ادارات مناسب سازی نشده و معلولان به چشم آدمی که توانایی ندارد به آنان نگاه می‌کنند.بعضی‌ها به ما ترحم می‌کنند فکر می‌کنند با کمک کردن به عنوان خیر دل ملول را شاد می‌کنند در صورتی که ما نیاز به ترحم نداریم ما می‌خواهیم توانمندی‌هایمان

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

روزهای چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و شنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۹ از مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به مناقصه عمومی دو مرحله‌ای تغییر یافت.

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهر داری قم

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند مناقصه «خرید گل

و گیاه شهرداری قم» چاپ شده در روزنامه اطلاعات،

را نشان بدهیم، شاید مردم باور نکنند ولی توانمندی‌های ما ازافراد سالم خیلی بیشتر است اما متأسفانه بیشتر توانیابان به خاطر نبود امکانات و اینکه شغل مناسبی ندارند، دچار مشکلات زیادی هستند. دیگر این که توانیابان خانواده‌هایی دارند که یک عمر برای فرزندان‌شان زحمت می‌کشند وقتی که می‌بینند با جگر گوشه‌هایشان چگونه رفتار می‌شود، خدا می‌داند چه بر آنان می‌گذرد. سالی یک مرتبه به مناسبت هفته معلول همه رسانه‌ها و شهرداری به یاد ما می‌افتند و سرعام می‌آیند، آن هم به خاطر عکس و خبر برای خودشان، نه برای ما چرا که اگر برای ما بود تمام سال به یادمان بودند. من خدا رو شکر می‌کنم که در زمینه نقاشی فعالیت دارم و توانسته ام چند مقام استانی و کشوری به دست بیاورم اما به خاطر اینکه نمی‌شود و نمی‌توانم با تلفن کار کنم، نمی‌توانم جایی مشغول به کار شوم. من سعی کردم وارد جامعه شوم و از مشکلات ته‌ترس نمی‌دارم چون به لطف خدا افتخارم توانمند هستم که می‌توانم روی پای خودم بایستم و کار کنم.

دکتر محمد کمالی استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران و عضو هیات امنای انجمن احیای ارزش‌ها در این زمینه گفت:

معلولیت و ناتوانی مسأله‌ای است که از ابتدای زندگی پیش‌رو یا او همراه بوده و افرادی که دچار نقص یا کمبودی بوده‌اند باعث ایجاد تفاوت بین آنان و دیگران شده و این تفاوت نشتر منفی به همراه داشته است. در طول تاریخ برخوردهای متفاوتی با این گونه افراد صورت گرفته و در بعضی از دوران این افراد را به قتل می‌رساندند یا در جایی دور از جامعه از آنان نگهداری می‌کردند. اما بعد از جنگ جهانی دوم نگاه جماع به معلولیت تغییر پیدا کرد و افرادی از بی احقاق حقوق این افراد و بهبود شرایط برآمدند. در زمینه پزشکی و توانبخشی هم رشد بسیار زیادی صورت گرفت. این افراد با وجود محدودیت‌هایشان توانستند در سایر توانمندی‌هایشان را نشان‌دهند البته در گذشته‌های دور هم افراد معلول توانسته بودند از توانمندی‌هایشان استفاده کنند و آنان را به نمایش بگذارند اما به ندرت ولی این رشد بعد از جنگ جهانی دوم گسترش پیدا کرد. امروزه جمعیت جهان بیشتر از گذشته دچار معلولیت می‌شوند و نمی‌توان آنان را از جامعه جدا کرد یا به خواسته‌هایشان بی‌توجه بود.

بنابراین نهادهای مختلف مانند آموزش و پرورش، مراکز پزشکی، شهرداری‌ها و مراکز

تفریحی وظیفه خودشان می‌دانند تا برای راحتی بیشتر این افراد تلاش کنند تا آنان بتوانند بهتر زندگی کرده و پیشرفت کنند. بخش هنر در بین این کشر طرفداران زیادی دارد از ناشنوایان و نابینایان گرفته تا معلولان ذهنی و جسمی. البته در جوامع مختلف شرایط برای این افراد متفاوت است ولی آنچه که مشخص است، این است که فضای هنر می‌تواند فضای مناسبی برای ظهور و تجلی هنر در افراد دارای معلولیت باشد. زمانی که من در بهرستی مسئولیت داشتم، تلاش کردم تا این فضاها بیشتر شود و چندین نمایشگاه از آثار این هنرمندان برگزار کردم که مورد توجه دولت وقت و رهبری قرار گرفت. همچنین جشنواره موسیقی معلولان و تئاتر معلولان را ایجاد کردم و خدا را شکر که تا به امروز به کارشان ادامه داد‌اند. فضای هنر می‌تواند

توانمندی این عزیزان را به نمایش بگذارد و نکته قابل تأمل اینکه در شرایط کنونی امکان موضوعی به نام اشتغال برای این افراد بیشتر محدود است و کار هنری هم نیاز به استخدام و کارفرما ندارد و در واقع هنرمند آزاده است و متناسب با روح خودش کارمی‌کند و از تلفیق جسم محدود و روح آزاد آثار بسیار زیبایی خلق می‌شود. مثل آثار ارزنده‌ای که در نمایشگاه کشا شاهد آن بودیم. به نظر من فضای هنر می‌تواند قدرت لایتهای جسم را هم به نمایش بگذارد. ظرفیت جسمی و روحی انسان بسیار نامحدود است. همانطور که گفتیم پدیده نگرش به معلولیت همچنان منفی است و با این‌که معلولان توانستند به کنوانسیون حقوقی دست یابند ولی هنوز در سراسر دنیا حتی در کشورهای توسعه

یافته‌ای مانند آلمان برخوردهای منفی ادامه دارد. در آلمان نشو نازی‌ها به افراد معلول را مورد حمله قرار می‌دادند و معتقد بودند این افراد نژاد آریایی را خدشه‌دار کرده‌اند ولی با قانون و مخالفت‌های اجرائی توانستند این موضوع را تا حدی حل کنند. در کشور ما وضع بسیار بهتر است هم قانون خوبی داریم و هم مهربانی ولی مشکل اجرائی نبودن قانون است، مهربانی هم گاهی به ترحم تبدیل می‌شود که قابل قبول توانیابان و سازمان‌های

مربوطه نیست، چون این افراد نیازی به ترحم ندارند. در مجلس قانون سه درصد استخدام افراد معلول تصویب شد و به ۵ درصد هم رسید ولی همچنان اجرائی نشده است. برخی از سازمان‌ها از به کار گرفتن این افراد سر باز می‌زنند زیرا حضصور این افراد برای کار

یافت‌های مانند آلمان برخوردهای منفی ادامه دارد. در آلمان نشو نازی‌ها به افراد معلول را مورد حمله قرار می‌دادند و معتقد بودند این افراد نژاد آریایی را خدشه‌دار کرده‌اند ولی با قانون و مخالفت‌های اجرائی توانستند این موضوع را تا حدی حل کنند. در کشور ما وضع بسیار بهتر است هم قانون خوبی داریم و هم مهربانی ولی مشکل اجرائی نبودن قانون است، مهربانی هم گاهی به ترحم تبدیل می‌شود که قابل قبول توانیابان و سازمان‌های مربوطه نیست، چون این افراد نیازی به ترحم ندارند. در مجلس قانون سه درصد استخدام افراد معلول تصویب شد و به ۵ درصد هم رسید ولی همچنان اجرائی نشده است. برخی از سازمان‌ها از به کار گرفتن این افراد سر باز می‌زنند زیرا حضصور این افراد برای کار

یافت‌های مانند آلمان برخوردهای منفی ادامه دارد. در آلمان نشو نازی‌ها به افراد معلول را مورد حمله قرار می‌دادند و معتقد بودند این افراد نژاد آریایی را خدشه‌دار کرده‌اند ولی با قانون و مخالفت‌های اجرائی توانستند این موضوع را تا حدی حل کنند. در کشور ما وضع بسیار بهتر است هم قانون خوبی داریم و هم مهربانی ولی مشکل اجرائی نبودن قانون است، مهربانی هم گاهی به ترحم تبدیل می‌شود که قابل قبول توانیابان و سازمان‌های مربوطه نیست، چون این افراد نیازی به ترحم ندارند. در مجلس قانون سه درصد استخدام افراد معلول تصویب شد و به ۵ درصد هم رسید ولی همچنان اجرائی نشده است. برخی از سازمان‌ها از به کار گرفتن این افراد سر باز می‌زنند زیرا حضصور این افراد برای کار

یا پاسخگویی را خراف‌شان سازمان خود می‌دانند. آموزش و پرورش باید ۱۲۰۰ نفر از این افراد را استخدام می‌کرد ولی وزیر وقت موافقت نکردند. همین امر باعث شده افراد توانیاب با وجود تحصیلات بالا به سمت مشاغل غیردولتی و آزاد روی آورند. در کل وضعیت نسبت به سال‌های گذشته بهتر شده و امروزه این عزیزان به جایی رسیده‌اند که برای احقاق حقشان دست به تجمع می‌زنند و از دولت مطبوع‌شان تقاضای افزایش بودجه دارند و اتفاقاً موفق هم می‌شوند، این کار بزرگ و ارزشمندی است. البته این فعالیت‌ها برای خود افراد ثمره کمتری دارد و نتیجه‌اش بیشتر نصیب آیندگان می‌شود. اما همین که این بچه‌ها به قدرتشان پی برده‌اند و به شکل منطقی و درستست از آن استفاده

مستمر و قابل توجهی در سلامت و کارآیی عمومی وی ایجاد گردد، به طوری که موجب کاهش اشتغال فرد در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی شود.

ماده۵- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمانها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره‌مندی از آنها برای معلولان همچون افراد عادی فراهم گردد.

تبصره ۱- وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند جهت دسترسی و بهره‌مندی معلولان، ساختمان‌ها و اماکن غیردولتی و پرداخت تسهیلات اعتباری و

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان با مشارکت خانواد‌های معلولان، و همکاری بخش غیرر دولتی (حکمی، تعاونی، خیریه) و پرداخت یارانه (کمک هزینه) به مراکز غیر دولتی و خانواده‌ها.

ب - گسترش مراکز ویژه خاص نگهداری، آموزشی و توان بخشی معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توان بخشی، حمایت، آموزش، حرفه آموزی مورد نیاز معلولان با مشارکت خانواد‌های معلولان، و همکاری بخش غیرر دولتی (حکمی، تعاونی، خیریه) و پرداخت یارانه (کمک هزینه) به مراکز غیر دولتی و خانواده‌ها.

ب - گسترش مراکز ویژه خاص نگهداری، آموزشی و توان بخشی معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی سرپرست، معلولان مجهول‌الیه، معلولان با

ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل

تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- سازمان بهرستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین

تشدید حملات وحشیانه عربستان به صنعا

انصارالله تهدید به مقابله به مثل کرد

سرویس خارجی: عربستان سعودی ساعتی پس از تهدید به بمباران «صنعا» پایتخت یمن، مناطق مسکونی و زیرساخت های این شهر را زیر حملات هوایی کم سابقه خود قرار داد و انصارالله یمن نیز رژیم سعودی را تهدید به حملاتی مشابه به «ریاض» کرد.

به گزارش رسانه های خبری، ائتلاف سعودی به سرکردگی عربستان در پیانه ای تهدید کرد که به زودی شبکه کالمی از توانایی های پهبادی و مراکز لجستیکی انصارالله یمن را هدف قرار خواهد داد. در همین حال و با گذشت ساعاتی از این بیانیه، جنگنده های عربستان و ائتلاف سعودی با پروازهای گسترده در آسمان صنعا، مناطق مختلف این شهر را به شدت بمباران کردند. با عملی شدن تهدیدات ائتلاف سعودی و حملات گسترده جنگنده های عربستان به مناطق در «صنعا» منابع رسانه ای از شتیدن شدن صدای چندین انفجار مهیب در این شهر خبر دادند.

شبکه خبری «المسیره» اعلام کرد : یک کارخانه مواد غذایی در منطقه «اودی احیدر» در شمال پایتخت و چند منطقه دیگر در این شهر هدف حملات هوایی جنگنده های عربستان و امارات قرار گرفت و خسارت هایی به شماری از خانه های اطراف نیز وارد شد.سیدر اساس گزارش این شبکه خبری، جنگنده های سعودی همچنین پارک (۲۱۰ ستاپلیر» شهر «امین» را نیز بمباران کردند. خبرگزاری «اسپوتنیک» نیز گزارش داد که مقر تیپ یکم زرهی انصارالله، با پایگاه نظامی «الدلمی»، برخی مواضع در کوههای «الهندین» و منطقه «الضهر» در «صنعا» هدف حملات هوایی سنگین عربستان قرار گرفته اند و نهادم برخی از این اهداف، منجر به وقوع انفجارهای عظیم شد. به گفته منابع خبری، در این حملات، شماری غیرنظامی کشته و زخمی شدند.

در چنین سناریویی، «علی القحوم»، عضو دفتر سیاسی انصارالله یمن، رژیم سعودی را تهدید به مقابله به مثل نمود و اعلام کرد: جنگ افروزی عربستان و بمباران «صنعا» پاسخی مشابه را در پی خواهد داشت. «محمد علی الجحونی» رئیس کمیته عالی انقلاب یمن نیز تاکید کرد: حملات ائتلاف متجاوز سعودی به صنعا نتیجه تشویق، مشارکت و حمایت آمریکایی ها از ائتلاف سعودی – اماراتی است.

سناتور «گراهام»: تنبیه «بن سلمان»، تنها راه بهبود روابط واشنگتن با «ریاض» است

سرویس خارجی: سناتورهای برجسته آمریکایی همچنان به مجازات ولیعهد سعودی به دلیل صدور فرمان قتل وحشیانه «جمال خاشقچی» روزنامه نگار منتقد میانه روی عربستانی اصرار دارند و در تازه ترین موضع گیری هـا، «لیندسی گراهام» سناتور برجسته جمهوریخواه آمریکا در سخنانی اعلام کرد: تنها راه بهبودی روابط و مناسبات واشنگتن با ریاض، «تنبیه» «بن سلمان» ولیعهد این کشور است. «لیندسی گراهام» سناتور جمهوریخواه آمریکا در سخنانی بار دیگر بر دست داشتن ولیعهد سعودی در قتل «جمال خاشقچی» روزنامه نگار مستند میانه رو عربستانی تاکید کرد و گفت: بهبودی روابط واشنگتن و ریاض نیازمند «تنبیه» و برخورد قاطع با «محمد بن سلمان» ولیعهد این کشور است. وی افزود: به این نتیجه رسیده ام که روابط بین عربستان و آمریکا هیچ پیشرفتی نخواهد داشت مگر اینکه با «بن سلمان» ولیعهد عربستان به دلیل قتل «خاشقچی» «برخورد جدی» صورت گیرد و وی «تنبیه» شود. گراهام در عین حال در کنفرانسی مطبوعاتی در آنکارا، افراد مظنون به دست داشتن در قتل خاشقچی را به اعمال تحریم های جدید تهدید کرد.

این سناتور جمهوریخواه آمریکا همچنین ادامه داد: تحريم افراد دخيل در قتل خاشقجي را آغاز و در پايانه ای قاطعانه اعلام می کنیم که «بن سلمان» از این مساله (قتل خاشقجي) مطلع بوده و مسئول آن است. در چنین شرایطی، یک معارض عربستانی با انتشار سند دوز پیداکرده ای از دیوان پادشاهی سعودی، در نقشی و مشارکت دولت «مسیسی» در مصر با «بن سلمان» در ترور «خاشقچی» خبر داد .

سرویس خارجی: صدها هزار نفر در مردم در ۲۵شهر آمریکا و چندین کشور اروپایی از جمله انگلیس و آلمان همزمان با آغاز سومین سال ریاست جمهوری دونالد ترامپ، در اعتراض به سیاست های وی تظاهرات گسترده ای را برپا کردند.

در همین رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

استفاده پلیس فر انسه از سلاح خلیقه زردها، خشم نهادهای حقوق بشری را برانگیخت

سرویس خارجی: پلیس فرانسه به خاطر استفاده از سلاحی جدید موسوم به «فلش بال» علیه معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است.

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

سرویس خارجی:منابع رسانه‌ای از اعلام جرم دادستان‌های ترکیه علیه «متین توپوز»کارمند کنسولگری آمریکا در این کشوربه اتهام همکاری با جریان گولن خیبردادند. در همین رابطه،پایگاه خبری «دمپورن» از تنظیم شکایت دادستان‌های ترکیه علیه یکی از

عبدالله عبدالله نامزد انتخابات ریاست جمهوری افغانستان شد

سرویس خارجی: رئیس اجرائی دولت وحدت ملی افغانستان بروز رسما به عنوان نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸ این کشور ثبت نام کرد. «عبدالله عبدالله»، معری اعزایت اله بابر فرهنگه، عضو حزب جنبش ملی به عنوان معاون دول «اسدالله سعادی» عضو حزب وحدت اسلامی به عنوان معاون دوم خود، وارد رقابت‌های انتخاباتی ریاست جمهوری افغانستان شد. عبدالله شاعر انتخاتی‌های خود را «هبات و همگاری» اعلام کرد و گفت: شعار انتخاباتی من «جهت افشار اجتماعی در برمی گیرد و به منظور افزایش مشارکت واقعی مردم

صاحب امتیاز: شرکت ارتباطی (مؤسسه اطلاعات)

مدیر مسئول: سیدمحمدوعالی

سر دبیر: علیرضاخان

نشانی:تهران-بلوار میرداماد-خیابان مصطفی جنوبی (نفت‌جنوبی سابق)

ساختمان اطلاعات-کدپستی ۱۵۴۹۳۵۱۱(تهران)

پست تصویری تحریریه ۲۲۵۵۰۰

تلفن: ۲۹۹۹۹۹

نمابر آگهی‌ها ۰۲۱-۲۲۵۵۰۰۱۹

تلفن پذیرش آگهی‌ها ۰۲۱-۲۲۵۵۰۰۱۲

نشانی اینترنت: http://www.ettelaat.com

پست الکترونیکی: ettelaat@ettelaat.com

منشور اخلاقی: http://www.ettelaat.com/ftp/manshoor.pdf

روزنامه عرب زبان القدس العربی چاپ لندن در گزارشی اعلام کرد که مقامات روسیه این موضوع را به اسرائیلی‌ها یادآور شده اند که حمله به فرودگاه دمشق و نواحی اطراف آن برای مسکو قابل تحمل نخواهد بود. این گزارش از قول منابع روسی نوشته که مسکو هم اکنون در تلاش برای اتخاذ گام های لازم به منظور از سرگیری فعالیت های کامل و عادی فرودگاه دمشق است. گفتنی است رژیم صهیونیستی هفته گذشته اذنان

کرد که با موشک فرودگاه دمشق را هدف قرار داده است. در این حال نیروی هوایی رژیم صهیونیستی روز گذشته قصد تجاوز جدید به جنوب سوریه را داشت که بادافع هوایی سوریه این حملات را دفع کرد. منابع خبری از حمله هوایی رژیم صهیونیستی به خاک سوریه خبر دادند. یک منبع نظامی به شبکه الاخباریه-سوریه گفت که بافاندهوایی سوریه به بهترین نحو این حمله را دفع کرد.

این منبع تاکید کرد که حملات هوایی صهیونیست ها به منطقه جنوب بود اما توانست هیچ یک از اهداف خود را محقق نکند.وزارت دفاع روسیه هم اعلام کرد که حمله هوایی دیروز رژیم صهیونیستی به سوریه تلفات و خسارات برجا نگذاشت و بافانده سوریه این حمله را دفع کرد. در خبری دیگر منابع رسانه ای از کشته و زخمی شدن ۲۸ شهروند سوری در انفجار دو بمب در عفрін خبر دادند. یک منبع در ارتش سوریه اعلام کرد که در پی انفجار دو بمب

سوریه بمب سوم را نیز خنثی کردند. هیچ گروهی مسئولیت این انفجارها را نپذیرفت.وزارت دفاع روسیه هم اعلام کرد که حمله هوایی دیروز رژیم صهیونیستی به سوریه تلفات و خسارات برجا نگذاشت و بافانده سوریه این حمله را دفع کرد.

در خبری دیگر منابع رسانه ای از کشته و زخمی شدن ۲۸ شهروند سوری در انفجار دو بمب در عفрін خبر دادند. یک منبع در ارتش سوریه اعلام کرد که در پی انفجار دو بمب

تظاهرات ضد ترامپ ۳۵۰ شهر آمریکا و چندین پایتخت اروپایی را فرا گرفت

سرویس خارجی: سناتورهای برجسته آمریکایی همچنان به مجازات ولیعهد سعودی به دلیل صدور فرمان قتل وحشیانه «جمال خاشقچی» روزنامه نگار منتقد میانه روی عربستانی اصرار دارند و در تازه ترین موضع گیری هـا، «لیندسی گراهام» سناتور برجسته جمهوریخواه آمریکا در سخنانی اعلام کرد: تنها راه بهبودی روابط و مناسبات واشنگتن با ریاض، «تنبیه» «بن سلمان» ولیعهد این کشور است. «لیندسی گراهام» سناتور جمهوریخواه آمریکا در سخنانی بار دیگر بر دست داشتن ولیعهد سعودی در قتل «جمال خاشقچی» روزنامه نگار مستند میانه رو عربستانی تاکید کرد و گفت: بهبودی روابط واشنگتن و ریاض نیازمند «تنبیه» و برخورد قاطع با «محمد بن سلمان» ولیعهد این کشور است. وی افزود: به این نتیجه رسیده ام که روابط بین عربستان و آمریکا هیچ پیشرفتی نخواهد داشت مگر اینکه با «بن سلمان» ولیعهد عربستان به دلیل قتل «خاشقچی» «برخورد جدی» صورت گیرد و وی «تنبیه» شود. گراهام در عین حال در کنفرانسی مطبوعاتی در آنکارا، افراد مظنون به دست داشتن در قتل خاشقچی را به اعمال تحریم های جدید تهدید کرد.

این سناتور جمهوریخواه آمریکا همچنین ادامه داد: تحريم افراد دخيل در قتل خاشقجي را آغاز و در پايانه ای قاطعانه اعلام می کنیم که «بن سلمان» از این مساله (قتل خاشقجي) مطلع بوده و مسئول آن است. در چنین شرایطی، یک معارض عربستانی با انتشار سند دوز پیداکرده ای از دیوان پادشاهی سعودی، در نقشی و مشارکت دولت «مسیسی» در مصر با «بن سلمان» در ترور «خاشقچی» خبر داد .

در همین رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

دیگر «دونالد ترامپ»، در اقدامی نادر از «اربرت مولر» بازرس پرونده مداخله روسیه در انتخابات۲۰۱۶آمریکا به دلیل تکذیب گزارش درباره دستور وی به وکیل باشپدر برای دروغبویی به گنگره تشکرکرد

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

مجلس شورای اسلامی: «فلش بال» علیه جلیقه زردها، خشم نهادهای حقوق بشری را برانگیخت

سرویس خارجی: پلیس فرانسه به خاطر استفاده از سلاحی جدید موسوم به «فلش بال» علیه معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است. پلیس معترضان جلیقه زرد، مورد انتقاد شدید سازمانهای حقوق بشری قرار گرفته است.

اعلام جرم دادستان های ترکیه علیه کارمند کنسولگری آمریکا به اتهام همکاری با جریان گولن

سرویس خارجی:منابع رسانه‌ای از اعلام جرم دادستان‌های ترکیه علیه «متین توپوز»کارمند کنسولگری آمریکا در این کشوربه اتهام همکاری با جریان گولن خیبردادند. در همین رابطه،پایگاه خبری «دمپورن» از تنظیم شکایت دادستان‌های ترکیه علیه یکی از

سرویس خارجی: رئیس اجرائی دولت وحدت ملی افغانستان بروز رسما به عنوان نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸ این کشور ثبت نام کرد

سرویس خارجی: رئیس اجرائی دولت وحدت ملی افغانستان بروز رسما به عنوان نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸ این کشور ثبت نام کرد. «عبدالله عبدالله»، معری اعزایت اله بابر فرهنگه، عضو حزب جنبش ملی به عنوان معاون دول «اسدالله سعادی» عضو حزب وحدت اسلامی به عنوان معاون دوم خود، وارد رقابت‌های انتخاباتی ریاست جمهوری افغانستان شد. عبدالله شاعر انتخاتی‌های خود را «هبات و همگاری» اعلام کرد و گفت: شعار انتخاباتی من «جهت افشار اجتماعی در برمی گیرد و به منظور افزایش مشارکت واقعی مردم

اطلاعات

در شهر عفрін که یکی از آنها یک اتوبوس را در کنار پل «السرائیا»هدف گرفته بود، ۱۰ غیرنظامی کشته و ۱۸ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

پلوسی «رئیس مجلس نمایندگان آمریکا» با طرح پیشنهادی رئیس جمهوری آمریکا برای بازگشایی دولت و پایان دادن به تعطیلی آن مخالفت کرد؛ طرح ترامپ تشنگر یک تلاش همراه با حسن نیت برای احیای اعتماد و امیدوارن نسبت به جان و زندگی مردم نیست و علاوه بر این به احتمال زیاد در سنا و مجلس نمایندگان نیز تصویب نخواهد شد. چاک شومر، رهبر اقلیت دموکرات‌های سنا آمریکا نیز گفت: پیشنهاد برخی محافظه‌ها از مهاجران در ازای ساخت دیوار مرزی یک سازش نیست، تشنگیر یک گروگانگیری است. ازسوی اعضاء دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا به دنبال ارائه طرحی یک میلیارد دلاری در این هفته برای تقویت امنیت مرزهای آمریکا هستند. این در حالی است که شبکه خبری لس آنجلس تایمز با اشاره به عهدشکنی های متعدد رئیس جمهوری آمریکا، نوشت: ترامپ هر دو عنصر اصلی اعتبار و اعتماد که لازمه هر مذاکره و توافق بوده از دست داده است.

دیگر «دونالد ترامپ»، در اقدامی نادر از «اربرت مولر» بازرس پرونده مداخله روسیه در انتخابات۲۰۱۶آمریکا به دلیل تکذیب گزارش درباره دستور وی به وکیل باشپدر برای دروغبویی به گنگره تشکرکرد

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند

از زنان آمریکایی در سالگرد روی کار آمدن «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا با برگزاری تظاهرات در ۳۵۰ شهر آمریکا به همراه تظاهرات در شهر ایالات متحده از جمله واشنگتن، نیویورک ، لس آنجلس،هیوستون، بالتیمور و دنور به سیاست تیر ترامپ اعتراض می‌کنند. یک خبری نیز اعلام کرد که در میان رابطه،صدها هزار نفر

خبرنگار آسوشیند پرس در درگیری های «طرابلس» کشته شد

سرویس خارجی: خبرنگار خبرگزاری آمریکایی «آسوشیندپرس» در جریان درگیری های که میان نیروهای دولتی و شبه نظامیان مسلح در «طرابلس» پایتخت لیبی روی داد، کشته شد. به گزارش شبکه خبری «روسیا الیوم» (معمد بن خلیفه) هنگام پوشش تصویری درگیری های مسلحانه میان نیروهای گارد حفاظت طرابلس و عناصر موسوم به «الشکر هفتم»، کشته شد. مناطق «قصر بن غشیر» و جاده «اودی الریبع» و «محله الفرجان» و اطراف فرودگاه طرابلس از چهارشنبه گذشته شاهد درگیری های شدید میان نیروهای لشکر هفتم وابسته به شبه نظامیان و نیروهای گارد حفاظت طرابلس وابسته به دولت وفاق ملی است. وزارت کشور لیبی اعلام کرد که در پی این درگیری ها ۱۳ تن کشته و ۵۲ تن زخمی شده اند. در چنین شرایطی و پس از کشته شدن چندین تن در این درگیری ها، منابع خبری از برقراری آتش بسی شکننده در شهر «طرابلس» خبر دادند.

اتحادیه مشاغل سودان اعلام کرد : درواخوهایی این کشور قصد دارند در تمامی بیمارستان‌های دولتی معضلمان عمومی را آغاز کنند. این اتحادیه همچنین از انصاف عمومی کتیب اعصاب سودان در اعتراض به اوضاع بد اقتصادی در این کشور – «فردا،عمرالشیر» رئیس جمهوری سودان نیز با تاکید بر این که راه رسیدن به قدرت، «صلح و دیپلماتی» است، نسبت به تلاش دشمنان برای تبدیل سودان به کشوری چند پاره و آوارگی ساکنانش مشابه یمن و سوریه هشدار داد.

اطلاعات

به نیروهای سوریه دموکراتیک (قصد) کردند.رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

این منبع افزود: نیروهای ارتش سوریه همپوشانی با نیروهای کردها،رامی عبدالرحمان،مدیر دیدبان حقوق بشر سوریه وابسته به گروه های مخالف اعلام کرد که حدود ۶۰۰ تن دیگر مجروح شدند.

الحشد الشعبی عراق خطاب به رژیم صهیونیستی: با «دُم شیر» بازی نکنید؛ هزاران موشک به سوی شما نشانه گرفته شده است

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

ترامپ، پیشرفت در مذاکرات خلع سلاح هسته ای کره شمالی را تایید کرد

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

دوشنبه یکم بهمن ۱۳۹۷	
۱۴ جمادی الاول ۱۴۴۰ – ۲۱ ژانویه ۲۰۱۹	
تظهِر شمرعی	۱۶ و ۱۷ دقیقه
غروب آفتاب	۲۰ و ۱۷ دقیقه
اذان مغرب	۳۱ و ۱۷ دقیقه
نیمه شب شمرعی (پایان وقت ادا‌ی نماز صلا)	۲۲ و ۳۲ دقیقه
اذان صبح (فردا)	۵ و ۴۴ دقیقه
طلوع آفتاب (فردا)	۱۱ و ۷ دقیقه

روسیه خطاب به رژیم صهیونیستی: حملات به فرودگاه دمشق را تحمل نخواهیم کرد

برای حفظ مرزها و مقابله با دشمنان تاکید شده است.

برای حفظ مرزها و مقابله با دشمنان تاکید شده است.

برای حفظ مرزها و مقابله با دشمنان تاکید شده است.

برای حفظ مرزها و مقابله با دشمنان تاکید شده است.

الحشد الشعبی عراق خطاب به رژیم صهیونیستی: با «دُم شیر» بازی نکنید؛ هزاران موشک به سوی شما نشانه گرفته شده است

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

سرویس خارجی: الحشدالشعبی عراق به تهدیدات اخیر رژیم صهیونیستی درباره احتمال حمله هوایی این رژیم به مواضع گروه های مقاومت در عراق واکنش شدید نشان داد و خطاب به مقامات اسرائیل اعلام کرد: با «دُم شیر» بازی نکنید زیرا شما نشانه گرفته شده است.

ترامپ، پیشرفت در مذاکرات خلع سلاح هسته ای کره شمالی را تایید کرد

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

سرویس خارجی: رئیس جمهوری آمریکا دوند پیشرفت گفتگوهای خلع هسته ای میان واشنگتن و پیونگ یانگ را تایید کرد.

کی‌تاه‌ا‌ن می‌ا‌یمن چ‌چ‌هان

دبیر کل سازمان ملل: نقش ایران در منطقه، سازنده است

تسنیم: دبیرکل سازمان ملل در نشست خبری گفت در شرایط بحرانی خاورمیانه، ایران نقشی سازنده ایفا می‌کند.آنتونیو گوترش در پاسخ به سوال یکی از خبرنگاران درباره فعالیت‌های موشکی ایران، تاکید کرد که ایران کشوری است که به شدت اهمیت دارد.دبیرکل سازمان ملل افزود: در شرایط بحرانی که در خاورمیانه به خصوص یمن و سوریه با آن مواجه هستیم، ایران نقشی سازنده‌ایفا می‌کند.گفتنی است جمهوری اسلامی ایران به دفعات تصریح کرده که برنامه موشکی اش کاملاً دفاعی است.

تظاهرات هزاران نفری در جمهوری آذربایجان علیه الی‌الی اف

ایرنا-سازمان نفعر از مردم جمهوری آذربایجان در پی دعوت احزاب مخالف در این کشور، با برگزاری تظاهرات در باکو به سیاست‌های الی‌الی اف رئیس‌جمهوری این کشور اعتراض کرده و خواستار استعفا ی وی شدند. تظاهرات کنندگان خواستار آزادی «مهمان حسین‌اف»، «طالع یارکاف» و دیگر زندانیان سیاسی شده و با سر دادن شعارهای تند، خواستار استعفا ی رئیس‌جمهوری آذربایجان شدند.

مرگ عامل فرار دیپلمات‌های آمریکایی از ایران

مهر: جاسوس سیا که در جریان تسخیر لانه جاسوسی، موفق به فراری دادن شش آمریکایی که به سفارت کانادا گریخته بودند شده بود، در سن ۷۸سالگی درگذشت.آنتونیو جوزف (تونی) منلز، مأمور سابق سازمان سیا عملیات نجات شش دیپلمات آمریکایی از تهران را برنامه‌ریزی و اجرا کرد. منلز در سال‌های اخیر به بیماری پارکینسون مبتلا بود و با «خودکشی کمکی» جان داد. ظاهراً وی با رضایت خود و به واسطه اتانازی (خودکشی کمکی)، حیات را رز گذاشتی است در زمان تسخیر لانه جاسوسی در سال ۵۸، شش نفر از دیپلمات‌های آمریکایی به سفارت کانادا در تهران گریختند. به فاصله دوام، تونی منلز که در قالب فیلمساز و با گذرنامه جعلی به ایران سفر کرده بود، این افراد را در قالب شهروندان کانادایی از ایران خارج کرد.

تظاهرات نیم میلیون نفری مردم هند علیه سیاست‌های دولت تسنیم: بیش از ۵۰۰هزار ایالت بنگال غربی در شهر کلکته علیه سیاست‌های دولت هند دست به اعتراض زدند. معترضان علیه سیاست‌های اقتصادی «ناندرانا مودی» نخست وزیر هند شعار می‌دادند. گزارش‌ها حاکی است در این بزرگترین اعتراض پیش شهر کلکته مجبور شد برای تأمین امنیت بیش از ۵۰۰۰ نیرو را در شهر مستقر کند. این تظاهرات که «هند متحده» نامگذاری شده بود با دعوت سران احزاب اپوزیسیون برگزار شد.

«پوتین» به مناسبت روز تعزید حضرت مسیح^ع، در هوای برقی به آب زد

ایرنا – بیش از دو میلیون و ۴۰۰ هزار روس از جمله رئیس‌جمهوری روسیه به مناسبت روز تعزید حضرت مسیح (ع) که یک جشن مذهبی به حساب می‌آید پراساس یک روز باستانی در برکه‌های اطراف خانه‌های خود شعار می‌دهند تا گناهانمان بخشوده شود. رسانه‌های روسی اعلام کرده‌اند که ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری ۶۶ ساله روسیه امسال نیز در این مراسم شرکت کرد و در هوای سرد و برقی به آب زد. این سنت در گذشته تنها در میان مسیحیان ارتدوکس دیده می‌شد اما تا نوسه‌هه شبکه‌های اجتماعی کم کم به چالش‌های برای جوانان تبدیل شد.

برگزاری نشست اقتصادی سران عرب در بیروت به ریاست پیشین عون

ایسنا: نشست توسعه اقتصادی و اجتماعی سران عرب در بیروت با سخنرانی افتتاحیه میلش عون برگزار شد. در چهارمین اجلاس اقتصادی-اجتماعی اتحادیه عرب در بیروت رهبرایی از کشورهای مختلف عربی تحت عنوان «شگوفایی از دلایل صلح است» صورت داشتند. موضوع فلسطین و بحران آید سوریه، یمن و لیبی از محورهای بحث در این اجلاس بود. «احمد ابوالبیضا، دبیرکل اتحادیه عرب در این اجلاس گفت: کشورهای عربی همچنان با چالش‌های بزرگی روبرو هستند که توسعه در راس آنها قرار می‌گیرد.

پالیکو: «بولتون» شیطان مجسم است

ایرنا : پایگاه خبری پالیکو در تله‌ویزی، در جان بولتون نخست‌رئیس ملی رییس جمهوری آمریکا به عنوان شیطان مجسم، خطری جدی برای منطقه خاورمیانه، بزرگترین دشمن ایران و بحران آید سوریه، یمن و لیبی از محورهای بحث در این اجلاس بود. «احمد ابوالبیضا، دبیرکل اتحادیه عرب در این اجلاس گفت: کشورهای عربی همچنان با چالش‌های بزرگی روبرو هستند که توسعه در راس آنها قرار می‌گیرد.

توریتس های الشباب

۳۸۶
فصلنامه علمی و پژوهشی / اطلاعات
پیاپی یکم بهمن ۱۳۹۷ - سال نهم و سوم - شماره ۲۷۲۰۲

چرا ازدواج را به تنهایی ترجیح نمی‌دهیم؟

گفتگو با پروفسور باقر ساروخانی، پدر جامعه‌شناسی ارتباطات

- عوامل روان‌شناختی و آمار افراد مجرد
- خوشبختی در قرن بیست و یکم
- آموزشِ آموختن

میدان مشق

رویای طولانی

• ارمان زمان قشمی

زندگی طبعی یعنی به دنیا بیایی، به دنیا بیاوری و بمیری. به دنیا آمدن و مردن محتومند، اما به دنیا آوردن نه؛ همان طور که ازدواج هم، عاشق شدن هم.

تا وقتی بخش های غیر محتوم سرنوشت را از سر نگذرانده ای، شاید بتوانی فکر کنی که عشق می تواند دنیایت را زیر و رو کند. می توانی برای خودت خیال بیافی و تصویری از مرد یا زنی بسازی که برای خوشبخت کردن تو به دنیا آمده است.

واقعیت این است که هر آدمی خودش و فقط خودش برای خوشبخت کردن خودش لازم است - گیریم که کافی نباشد - اما تا وقتی مجردی، می توانی همیشه به امید روزی باشی که رویایت رنگ واقعیت بگیرد و به سراغت بیاید.

شاید کسی نتواند روزها برای همراهی در برابر مشکلات زندگی با تو باشد، اما هیچ کس نمی تواند رویای آمدن چنین کسی را از خواب های شبانه تو بزد. می توانی خیال کنی چقدر خوب می شود اگر عاشق شوی، اگر ازدواج کنی، اگر بچه دار شوی ...

توقع زیادی هم نیست که دلت بخواهد تنهاییات را با کسی تقسیم کنی و بودنش انگیزه ادامه دادن تلاش هایت باشد.

چیز زیادی نمی خواهی، لبخند و نظربازی و عشق و زیر باران رفتن و قدم زدن و گپ و گفت های دونفره، همیشه مطلع اشعار عاشقانه بوده اند؛ بخش های شیرین زندگی که داشتشان حق همه است.

شاید بعد از آن که این اتفاق ها را یکی یکی تجربه کردی، آن قدر سرت شلوغ شود که حتی به یاد نیآوری چه فکر می کردی تا ببینی چه شد. دیگر شب ها خواب های رنگی نمی بینی. زندگی واقعی با همه تلخی ها و شیرینی ها و زشتی ها و زیبایی های گاه به گاهش در برابر توست؛ دیگر چیزی از مراحل زندگی باقی نمی ماند جز همان سرانجام محتوم.

اما اگر این اتفاق ها نیفتد، در خواب و خیال می مانی و همیشه منتظر روز خوبی هستی که قرار است بیاید.

طولانی شدن دوران مجردی مثل خوابی است که در پی شیرینی رویای سرشب، خودش را کش می دهد تا شاید بقیه ماجرا را به تو نشان بدهد.

انتظار می کشی تا شاید فرصت عشق و ازدواج و زادن به تو هم داده شود. مگر می شود زندگی چیزی برای غافلگیر کردن تو کنار نگذاشته باشد؟

حتی وقتی می شنوی که تو فقط یکی از میلیون ها جوان مجرد ایرانی هستی که از سن مناسب ازدواج عبور کرده اند و حتی در حال خروج از سن باروری هستند، باز هم بد به دلت راه نمی دهی؛ انسان به امید زنده است!

این طور می شود که روزها را به شب ها و شب ها را به روزها پیوند می زنی و در رویای شیرینت غوطه می خوری؛ خوابی کشدار که شاید وقتی از آن بیدار شوی، سبب ساز سر درد شود.

زیرگذر اینترنت

مروری بر گفتمان هایی که در فضای مجازی درباره سوژه هفته شکل گرفته اند

تجرد قطعی

کرده اند و افراد بدون همسر در اثر فوت یا طلاق، مجردان ایران به رقم ۱۳ میلیون و اندی می رسد! با همین دست فرمان مملکت داری بروید جلو همه ۸۰ میلیون جمعیت کشور مجرد می شوند!

«فرناز حسن علی زاده» اعتقاد دارد: «جای افرادی که دوست داشتند در این جامعه آماری باشند هم خالی است: متاهل های مجردی دوست!»

«الهام شکوهی دانا» گفته است: «سن تجرد قطعی چند سالگی است؟ ما تا ۷۰ سالگی هم امیدواریم، ناامیدمان نکنید!»

«محمد رستم پور» معتقد است: «تجرد قطعی بیش از آن که مفهومی حقوقی باشد یک مفهوم ذهنی است، چرا که فرد اگر تا سنین بالا هم مجرد بماند اما همچنان فکر ازدواج را در سر داشته باشد، مجرد قطعی محسوب نمی شود.»

«جواد» از منظر فرهنگی - دینی به قضیه نگاه کرده است: «با چشم و هم چشمی و ایجاد سنت های غلط، چقدر در بالا رفتن سن ازدواج جوانان و آلوده شدن آنها به گناه سهیم هستیم؟»

«مسافر» نوشته است: «مسئول گرامی! من نگران بالا رفتن سن ازدواج در کشور نیستیم، من نگران کاهش سن حسرت خوردن در این مملکت! اصلاً متوجهی؟»

عجب آن که ما در کشورمان به طور همزمان با دو معضل ازدواج نکردن تا سنین بالا و ازدواج در سنین پایین مواجهیم! کاربری به نام «نظری» با تاکید دوباره بر آمار منتشر شده نوشته است: «تعداد افرادی که سن تجرد قطعی را رد کرده اند ۲۲۰ هزار نفر اعلام شده، ۱۱ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر مجرد ازدواج نکرده داریم که با احتساب افراد بدون همسر در اثر فوت یا طلاق، مجردان ایران به رقم ۱۳ میلیون و ۳۲ هزار نفر می رسد، آن وقت یک عده دنبال قانونی کردن ازدواج کودکان زیر ۱۵ سال هستند!»

«سید مهدی» سوالش را از معضومه ابتکار پرسیده است: «یک هفته تمام درباره کودک همسری مصاحبه کردید اما ممکن است بگویند دولت چه برنامه و طرحی برای ازدواج یک میلیون دختر مجرد دهه شصتی که در آستانه تجرد قطعی هستند دارد؟ مطلع هستید که چه خطراتی این دختران و در آینده، کشور را تهدید می کند؟ آیا این معضل گسترده اهمیت ندارد؟»

برخی کاربران هم با اشاره به مزایای تجرد و تأهل، سعی کرده اند افراد گروه مقابل را تشویق یا تذیر کنند.

«سارا فرلوپز» نوشته است: «بدی مجرد زندگی کردن این است که آن قدر مستقل می شوی که دیگر نمی توانی کسی را به زندگی ات راه بدهی.»

اما «مایر» گفته است: «قدر تجرد خودتان را بدانید. در این سرمای سگ سوز توی بالکن دارم سیگار می کشم، در حالی که زمان مجردی هروقت دلم می خواست در اتاقم زیر پتو سیگار می کشیدم!»

که البته در جواب این کاربر باید به متن آگهی که زمانی در یکی از هتل های آمریکا نصب شده بود اشاره کنیم: «در بستر سیگار نکشید، چون خاکستری که فرو می ریزد ممکن است خاکستر خود شما باشد!»

مفهوم تجرد قطعی، افرادی را در برمی گیرد که هرگز ازدواج نکرده و امیدی هم به ازدواج نداشته باشند. سن تجرد قطعی در واقع سنی است که پس از آن باروری از دست می رود و احتمال ازدواج و بچه دار شدن پایین می آید. طبق آخرین سرشماری کل کشور ۹ میلیون و ۷۶۹ هزار نفر در سن متعارف ازدواج هستند که هرگز ازدواج نکرده اند. همچنین تعداد افرادی که از سن متعارف ازدواج عبور کرده اند اما هنوز به سن تجرد قطعی نرسیده اند، یک میلیون و ۸۱۰ هزار نفر و افرادی که مجرد قطعی هستند ۲۲۰ هزار نفر اعلام شده است. با احتساب افرادی که از همسرشان جدا شده یا همسر خود را از دست داده اند، تعداد افراد مجرد از ۱۳ میلیون نفر می گذرد.

جالب اینجاست که در کشور ما معمولاً دولت ها روی سیاست های افزایش جمعیت مانور می دهند، اما علی رغم ابراز نگرانی درباره بالا رفتن سن ازدواج و پایین آمدن نرخ باروری، هیچ برنامه درست و درمانی برای تشویق و حمایت از ازدواج و بچه دار شدن جوانان وجود ندارد؛ نه خبری از افزایش زمان مرخصی زایمان و مرخصی پدرها می رسد و نه حتی پروسه دریافت وام ازدواج، پروسه ای آسان و قطعی است.

البته برخی جامعه شناسان با اشاره به تحولات فرهنگی جامعه و تغییر نوع نگاه افراد به مسایلی مانند ازدواج، مفهوم تجرد قطعی را زیر سؤال می برند و می گویند هرگز نمی توان کسی را در این دسته بندی قرار داد؛ دست کم تا وقتی خودش تصمیم نگرفته باشد که برای همیشه تنها بماند.

در این میان مفاهیم تازه ای مانند ازدواج سفید هم مطرح شده اند که نشان می دهند برخی افراد از نسل های اخیر در ایران به دلایل گوناگون، سبک زندگی متفاوتی برای خود برگزیده اند که در دو شکل تأهل و تجرد قابل دسته بندی نیست.

کاربران ایرانی در شبکه های اجتماعی با اشاره به خبر تعداد مجردان در کشور، به اظهار نظر درباره آن پرداخته اند. «پونه سامانی» نوشته است: «تا اینجا با توجه به آمار مجردها و تعداد افرادی که سن تجرد قطعی را رد

تماشاخانه

● دیدن این عکس لبخندی بی اختیار به لب می آورد، شاید برای آن که قدیم ترها کمتر کسی از عروسی فراری بود. روزگار گذشت و حالا با نسل های جدیدی مواجهیم که ازدواج دیگر جزو اولویت های زندگیشان نیست.

جایگاه عوامل روان شناختی

در افزایش آمار افراد مجرد

● ساسان یغمایی

سیاستگذاران حوزه آموزش نیازمند گذراندن دوره‌های آموزش در حوزه مباحث روان شناختی هستند تا برنامه‌های خود را براساس اصول علمی و مؤثر تدوین و اجرا کنند.

مورد دوم به خود خانواده‌ها برمی‌گردد. افراد جامعه برای امری ساده مثل مهارت رانندگی ساعت‌ها آموزش می‌بینند و آموزش در این مهارت را یک نیاز و ضرورت می‌دانند ولی در خصوص مهارت‌های زندگی و به‌ویژه مسأله ازدواج به هیچ وجه خود را نیازمند آموزش نمی‌بینند و به سراغ فراگیری مهارت‌های لازم در این حوزه نمی‌روند، در نتیجه بسیاری از موارد ذکر شده که با آموزش قابل برطرف شدن هستند همچنان به جای خود باقی می‌مانند و جامعه از این بابت خسارت‌های بسیاری متحمل می‌شود. توجه داشته باشید که آموزش‌های روانشناختی حتی آثار بازدارنده عوامل اقتصادی را نیز بسیار کاهش می‌دهند بدین گونه که برداشته‌های منفی به برداشته‌های مثبت نزد شخص تبدیل می‌شوند و این امر باعث افزایش امید می‌شود. در حقیقت مسائلی که تصور بازدارندگی اقتصادی از آنها داریم با این آموزش‌ها به‌طور کامل برطرف می‌شوند.

دکتر جهانیان می‌گوید یکی از توصیه‌های موجود در آموزش‌های روان شناختی این است که این گونه مسائل همچون ازدواج را باید از همان طریق حل مسأله و روش‌های آن در علوم حل کنیم. مادر ازدواج با یک مسأله روبرو هستیم و باید پنج گام حل مسأله را به کار ببندیم؛ به‌طور مثال اگر با ازدواج کردن مشکل داریم دقیقاً مسأله ما چیست؟ در بیشتر موارد مراجعان پس از انجام مشاوره متوجه می‌شوند که آنها با خود ازدواج مشکل ندارند بلکه موارد جزئی تری را مدنظر دارند. مثلاً مسأله‌شان فرد موردنظرشان است یا نحوه رسم و رسوم ازدواج است یا موارد دیگر. بنابراین وقتی مسأله به‌طور واضح مشخص شد می‌توان بهتر و دقیق‌تر به حل آن پرداخت.

همچنین در بحث آموزش زمان مناسب آموزش بسیار مهم است به گونه‌ای که بسیاری از آموزش‌ها در رابطه با مهارت‌های زندگی باید از سنین کودکی آغاز شوند تا در سنین بالاتر نتیجه دهند و به رفتارهای صحیح بینجامند و بالاخره این که اصلاح مشکلات ازدواج با مسائل دیگری مرتبط است که به آن زمینه‌سازهای اساسی می‌گویند؛ به این معنا که اصلاح این زمینه‌ها در نهایت تأثیرش را در بحث ازدواج می‌گذارد که بخشی از این زمینه‌سازهای اساسی به عهده خود خانواده‌ها و والدین است و بخشی دیگر را باید از طریق متخصصان روان شناس اخذ کرد.

نتیجه این که هر چند ابعاد گوناگونی در امر ازدواج دخیلند اما مسائل و مشکلات روان شناختی به نوعی نقش بنیادی تری نسبت به موارد دیگر دارند و عمده عوامل بازدارنده در بحث ازدواج جوانان مربوط به مسائل روان شناختی هستند و مهم‌ترین راهکار برای بهبود آمار ازدواج و رشد آمار جوانان متأهل، آموزش‌های تخصصی در زمان مناسب است که این امر نیز بیشتر متوجه مسئولان و سیاستگذاران آموزشی کشور در حوزه کلان است.

و پسری در رابطه طولانی، بیشتر به عوامل منفی شخصیتی نظر می‌کند و همین امر، عامل بازدارنده دیگری درباره ازدواج است. به همین دلیل روان‌شناسان توصیه می‌کنند دوره نامزدی نباید بیشتر از یک سال به طول بینجامد و مدت مناسب آن ۸ تا ۱۶ ماه است.

به عقیده دکتر جهانیان، عدم اعتماد به نفس در برخی از جوانان باعث می‌شود آنها احساس کنند که توان برآورده کردن نیازهای زندگی مشترک را ندارند و از عهده آن بر نمی‌آیند؛ البته منظور ما نیازهای روان شناختی است نه اقتصادی. بدین معنا که جوان از پذیرش مسئولیت جدید اجتناب می‌کند. مورد دیگر، محدود شدن منابع اطلاعاتی جوانان است. در زمان گذشته جوانان به منابع غنی تجربی مانند، پدر بزرگ‌ها، مادر بزرگ‌ها و اقوام نزدیک دسترسی و ارتباط داشتند، تجربیات آنها باعث ایجاد دید کلی در مورد ازدواج می‌شد و تجربیات مثبت به جوان‌ها منتقل می‌شد. اما امروزه منابع اطلاعاتی جوان‌ها تغییر کرده و بیشتر فضای مجازی و دوستانی هستند که تجربه خاص یا علمی در این خصوص ندارند و این ضعف اطلاعات درباره امر ازدواج عامل بازدارنده برای جوانان محسوب می‌شود. همچنین تجربه‌های منفی افراد از جمله اختلافات بین والدین و نزاع‌های آنها نزد فرزندان باعث ترس از ازدواج می‌شود.

فرزندان بیشتر ناظر و تحت تأثیر تجارب منفی هستند و نکات مثبت خانواده را لحاظ نمی‌کنند؛ به همین منظور روان‌شناسان به والدین توصیه می‌کنند که مشکلاتشان را در برابر فرزندان نشان مطرح نکنند.

عامل دیگر از نظر وی، ضعف مهارت‌های اجتماعی جوانان است از جمله عدم توانایی در برقراری ارتباط با دیگران و نیز ناتوانی در تجربه هیجانی است. یعنی افراد از کودکی یاد نگرفته‌اند که چگونه هیجاناتشان را بیان کنند. علاوه بر آنچه ذکر شد، تبلیغات منفی درباره ازدواج، وجود نگاهی غیرمنطقی به امر ازدواج به عنوان امری محدودکننده در صورتی که ازدواج باعث رشد انسان‌ها می‌شود و سایر موارد نیز جوانان را به سوی تجرد، سوق می‌دهد. مورد پایانی که این استاد دانشگاه با تأکید به آن اشاره می‌کند این است: ازدواج یک مرحله مهم هیجانی دارد که مستقیماً با محدوده سنی مشخص مرتبط است. بر این اساس با افزایش سن، مرحله هیجانی ضعیف می‌شود و شور و شوق و ذوق ازدواج کاهش می‌یابد. بنابراین توصیه ما از ازدواج در سنین پایین تر است یعنی زمانی که فرد در اوج حالت هیجانی ازدواج قرار دارد.

بخش دیگر سخنان دکتر جهانیان به راهکارهای برطرف کردن مشکلات روحی و روانی اختصاص پیدا کرد. به اعتقاد وی مهم‌ترین راه برای برطرف کردن اکثر موارد ذکر شده، آموزش است.

متأسفانه به دو دلیل خانواده‌ها از آموزش مهارت‌های لازم زندگی کمتر استفاده می‌کنند. مورد اول به ضعف برنامه‌ریزی از سوی مسئولان نظام آموزشی برمی‌گردد؛ به گونه‌ای که ما فاقد برنامه‌های آموزشی مؤثر در کنار امور آموزشی صرفاً درسی هستیم. در حالی که در کنار آموزش‌های کلاسیک باید به امر پرورش نیز اهمیت داد و به آن پرداخت. البته خود

ازدواج، آغاز شکل‌گیری خانواده است و خانواده اولین نهاد اجتماعی و کوچک‌ترین واحد تشکیل‌دهنده جامعه است؛ از این رو خانواده نقشی اساسی در شکل‌گیری جامعه و کیفیت زندگی اجتماعی انسان‌ها ایفا می‌کند.

با توجه به جایگاه خانواده در جامعه و اهمیت آن در عصر حاضر، در یکی دو دهه اخیر شاهد آن هستیم که آمار ازدواج در کشور کاهش یافته است و این اتفاق را بیشتر معلول مسائل اقتصادی و مشکلات معیشتی می‌دانند که در جای خود، هم درست و هم مهم است. اما افزون بر عوامل اقتصادی، شرایط اجتماعی، فرهنگی و روانشناختی نیز در این امر شریکند.

دکتر سعید جهانیان، روان‌شناس و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد تهران جنوب در رابطه با عوامل ازدواج‌گریزی جوانان و افزایش آمار افراد مجرد در جامعه می‌گوید:

ازدواج پدیده چندبعدی است، اگرچه تأکید ما بر بعد روان شناختی این مسأله است ولی نگاه به ازدواج بدون بررسی مسائل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، نگاهی محدود است. یکی از عوامل مؤثر در کاهش میل جوانان به ازدواج پیچیدگی‌های اجتماعی است. شرایط جدید جوامع امروزی همچون ازدحام جمعیت و عدم شناخت کافی افراد جامعه نسبت به هم باعث ایجاد نگاهی جدید در جامعه می‌شود و این امر جوانان را مشغول به موارد بسیار دیگری می‌کند، اما رسانه‌های جمعی می‌توانند با اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی این مسأله را بیان کنند که گرچه روابط اجتماعی پیچیده شده است اما نیازهای انسانی مشترکند و نسبت به گذشته تفاوتی نکرده‌اند.

از نظر این روان‌شناس، تردید و ابهام از آینده و اینکه جوانان نمی‌دانند پس از ازدواج چه اتفاقی برای آنها می‌افتد از عوامل بازدارنده ازدواج است. از سوی دیگر انعکاس اخبار افزایش آمار طلاق باعث تردید، ترس و ابهام نسبت به آینده می‌شود. متأسفانه رسانه‌ها بیشتر آمارهای منفی را منتشر می‌کنند و به جوانب مثبت کمتر می‌پردازند به گونه‌ای که وقتی از جوانی می‌پرسیم برای چه ازدواج نمی‌کنی؟ پاسخ می‌دهد برای چه ازدواج کنم وقتی همه پس از مدت کوتاهی طلاق می‌گیرند. حال اگر از آن جوان بخواهید معیارهای مدنظرش برای ازدواج را بگوید فقط به دو یا سه مورد اشاره می‌کند و این نشان‌دهنده آگاهی کم و اطلاع‌رسانی ناقص و منفی در جامعه است. عامل مؤثر دیگر بر کاهش ازدواج، گسترش روابط عاطفی بی‌حد و مرز در جامعه امروزی است. جوانان در این روابط، بخشی از نیازهایشان را تأمین می‌کنند و دلیلی برای ازدواج نمی‌بینند و ازدواج را امری محدودکننده می‌دانند. اثر دیگر این نوع روابط این است که هر دختر

● گفتگو: وحیده تیموری

انتشاره: بر اساس آمار سازمان ملل متحد سن ازدواج در دنیا بالا رفته است و از حدود ۲۳ سال برای زنان در سال ۱۹۷۰ به بالای ۲۵ سال و از حدود ۲۷ سال برای مردان در ۱۹۷۰ به بالای ۳۱ سال در سال‌های اخیر رسیده است. این آمار در کشورهای مختلف تا ۱۰ سال هم اختلاف دارد.

آمارهای جهانی نشان می‌دهند، دو رویدار در مساله ازدواج به شکل قطعی رخ داده است: افزایش سن ازدواج در میان جوانان و رشد قابل توجه آمارهای تجرد قطعی. آنچه در این میان متفاوت است، دلائل مجرد مانند جوانان بسته به فرهنگ‌های متفاوت است.

آذرماه امسال، مدیرکل سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آمار ۱۳ میلیون جوان مجرد ایرانی که از سن مناسب ازدواج رد شده اند را اعلام کرد.

به علل مختلف متوسط سن ازدواج دختران و پسران ایرانی در سال‌های اخیر افزایش یافته و اکنون متوسط سن ازدواج دختران ایرانی ۲۵ سال و متوسط سن پسران ۲۷ سال است و البته این آمار در استان‌های بزرگ مانند تهران بالاتر و رو به افزایش است. به نظر می‌رسد انگیزه‌ها و زمینه‌های تشکیل خانواده در جامعه ما دچار مشکل شده‌اند.

در همین راستا با پروفیسور باقر ساروخانی، پدر جامعه‌شناسی ارتباطات گفتگویی کردیم به شرح ذیل: فرهنگ و جامعه ایرانی همواره بر حفظ خانواده و روابط خانوادگی تأکید داشته است، اما واقعیت امر این است که دیگر چنین نیست. نه روابط خانوادگی، مطلوب نسل جدید است نه تشکیل خانواده؛ فرقی هم ندارد به اختیار یا به جبر شرایط. این تغییر بزرگ را چطور ریشه‌یابی می‌کنید؟

گفتگو را با مرور تاریخی آغاز زندگی انسان تا تشکیل خانواده شروع می‌کنم. در آغاز که انسان‌ها با فرهنگ و تمدن آشنا نبودند، گله‌های انسانی بودند که در غارها زندگی می‌کردند و هر جا طبیعت چیزی داشت استفاده می‌کردند و وقتی تمام می‌شد جابجا می‌شدند. این دوران سر آمد و عصر اسکان بشر آغاز شد. انسان‌ها یکجانشین شدند و چیز تازه‌ای به وجود آوردند که به آن «فرهنگ» می‌گویم. به بیان دیگر عنصر غالب عصر غارنشینی، طبیعت و غریزه بود و از پس آن فرهنگ پیدا شد و آداب و رسوم و مآبک و ارزش‌ها.

در این برهه «خانواده» نیز از برخورد بین فرهنگ و طبیعت به وجود آمد. فرهنگ، غریزه را مهار می‌کرد، کنترل می‌کرد، هدایت می‌کرد و سامان می‌داد؛ در نتیجه انسان‌ها، فرهیخته می‌شدند. در این دوران خانواده چهار قاعده ساده وضع کرد: محدودیت‌ها، ممنوعیت‌ها، ترجیحات و مناسک و مراسم. از این پس دیگر هر کسی نمی‌توانست با هر کسی می‌خواهد ازدواج کند و جامعه باید یک سری امور و ارزش‌ها را در این مورد تأیید می‌کرد. به این ترتیب زندگی اجتماعی و خانوادگی سامان یافت ولی پیچیدگی امروز را نداشت. خانواده از یک سو کارگاه مشروع تولید انسان بود، از سوی دیگر، به جامعه اجازه می‌داد کنترل اجتماعی برپا کند و اعضایش را بشناسد. مثلاً هر خانواده می‌توانست فرزندش را کنترل کند و بداند هر ساعتی کجاست و چه می‌کند. آن هم وقتی که جامعه نمی‌تواند برای هر فرد یک پلیس بگمارد، چرا که وظیفه پلیس تعیین ممنوعیت‌های عمومی است نه کنترل تک تک افراد.

به بیان ساده‌تر، نه پلیس و نه جامعه نمی‌توانند کاری در خصوص کنترل بچه‌ها بکنند و فقط این خانواده و مادر است که می‌داند بچمایش کجاست و کنترلش کند. خانواده می‌تواند همه اعضا، برادران، خواهران، مادران و پدران را کنترل کند؛ پس خانواده ابزار کنترل اجتماعی، ابزار باروری

و ابزار همبستگی اجتماعی است. با هر ازدواج، تعداد زیادی از افراد جامعه که قبلاً همدیگر را نمی‌شناختند با هم خویشاوند می‌شوند، در نتیجه همبستگی اجتماعی تقویت پیدا می‌کند. از خویشاوندان جدید، خویشاوندان سببی تولید می‌شود و این اتفاق به صلاح جامعه است.

پس خانواده در خدمت سرمایه اجتماعی است و هر جامعه‌ای نیازمند سرمایه اجتماعی است. خانواده با ایجاد همبستگی، انسجام و همدلی، سرمایه اجتماعی تولید می‌کند.

● در این مسیر تاریخی، اول فرهنگ ایجاد شد سپس از دل آن خانواده تولد یافت. حال چطور می‌گوییم خانواده، منشاء تولید فرهنگ است؟

هر خانواده، سرمایه فرهنگی جامعه هم هست. تربیت بچه‌ها و آموزش آداب و مناسک از خانواده آغاز می‌شود، جامعه‌پذیری و تربیت را خانواده یاد می‌دهد و فرزندان در خانواده می‌آموزند چگونه مطالعه و ورزش کنند. نکته جالب توجه این است که این همه قدرت موجب نوعی استبداد فرهنگی هم شد. مثلاً خانواده دختر با پسرش را مجبور می‌کرد برای رفع اختلاف دو خانواده یا دو طایفه با فلان پسر یا دختر که اصلاً ندیده یا نمی‌شناخت، ازدواج کند. در واقع از طریق خانواده و به نام جامعه، ازدواج‌ها تنظیم می‌شدند و افراد هم تمکین می‌کردند.

● با وجود این استبداد فرهنگی، چطور رنسانس رخ داد؟

کاهش این استبداد فرهنگی و به قولی رنسانس فرهنگی از نهضت‌های زیادی آغاز شد که به فرد اهمیت می‌دادند و فرد مجاله شده را بازتولید می‌کردند.

«رومانیسم» یکی از همین جریان‌ات بود. در قرن ۱۹ روشنگران اجتماعی نظیر ولتر، دیدرو، روسو و ... «صالت فرد» را مطرح کردند و فرد را از خادان تاریخ بیرون آوردند. این جریان آرام آرام ادامه یافت و میان فرهنگ، جامعه، طبیعت و سپس افراد تعادل ایجاد کرد. تاجایی که در هزاره سوم منجر به بسط فردیت شد، آن حدی که من به آن فردیت افراطی می‌گویم و همانطور که فرهنگ‌گرایی افراطی مناسب نبود، فردیت‌گرایی افراطی هم مناسب نیست.

در فردیت افراطی، شخص خودش همسرش را پیدا می‌کند، خودش ارزیابی می‌کند و خودش هم تصمیم

روثق یافته است، اما در جامعه ما خوشبختانه تأکید روی ازدواج شرعی است. با این حال طلاق روند صعودی دارد. راهکار شما چیست؟ من ازدواج سفید را ازدواج نمی‌انسم و همبالبی می‌نامم. ازدواج، قاعده دارد و نوعی قرارداد و میثاق است. درحالی که ازدواج سفید هیچ قاعده‌ای ندارد؛ بر اساس

● انسان ذاتاً تنها نیست، موجودی اجتماعی است و به زندگی جمعی و جامعه نیاز دارد. تنهایی برای انسان همیشه هولناک بوده است

چشم و ابرو بنا می‌شود و نوعی رابطه چمدانی است و هر آن، امکان گسست بسیار بالایی دارد.

در واقع با این راهکار فرد می‌خواهد آن چیزی را که در ابتدای تاریخ داشت دو مرتبه بیابد. آن چه بود؟ بی‌قاعدگی، فقدان هزنه، مهریه و نبود مراسم سنتی. انسان‌ها یواش یواش دارند برمی‌گردند به دوران نخست؛ اما دوران نخست نمی‌تواند عیناً تکرار شود. انسان‌ها که نمی‌توانند در غارها زندگی کنند. فرهنگ هنوز وجود دارد. بنابراین در این شرایط باز هم ازدواج یکی از راه‌های رابطه با جنس مخالف است و در کنارش راه‌های مختلف دیگری هم وجود دارند، از جمله روابط آزاد. به بیان دیگر امروزه ازدواج در فرایندی از گزینه‌ها قرار گرفته و یکی از این گزینه‌هاست.

● آیا می‌توان شیوه‌ها و گزینه‌های دیگر را ممنوع کرد تا افراد مجبور به ازدواج شوند؟ کار سختی نیست اما هر وقت در هر زمینه ممنوعیت را به کار گرفته‌ایم، موفق نشده‌ایم.

دوشنبه یکم بهمن ۱۳۹۷ - سال نو د و سوم - شماره ۲۷۲۰۳

چرایی افزایش تجرد و کاهش ازدواج در ایران

چرا ازدواج رابه تنهایی ترجیح نمی‌دهیم؟

از نظر من جامعه، حق انتخاب می‌خواهد. باید جوان‌ها را نگاه کنیم، حرکاتشان را ببینیم، اما مجبورشان نکنیم داخل گزینه قرار بگیرند، بلکه در برابر گزینه‌های مختلف قرار بگیرند. در کنارش خانواده و جامعه هم باید بتوانند گزینه مطلوب را که ازدواج است تشویق و ترغیب کنند تا افراد به‌رغم وجود گزینه‌های مختلف، ازدواج را انتخاب کنند.

● ولی چیزی که در جامعه امروز می‌بینیم عدم رغبت ناشویی است. آیا سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی حاکم بر خانواده و جامعه این بی رغبتی را ایجاد کرده‌اند؟

امروزه، آمار طلاق‌ها و خشونت‌ها به‌وفور و به سرعت در دسترس افرادند و باعث شده‌اند حريم پوشیده خانواده باز شود. در گذشته اگر خشونت در خانواده اتفاق می‌افتاد، به جامعه گفته نمی‌شد، مخصوصاً زنان عارشان می‌آمد به جامعه بگویند ولی حالا اینطور نیست، جامعه خوبی‌ها و بدی‌های خانواده را می‌بیند. خشونت‌ها را می‌بیند. افزایش طلاق‌ها را می‌بیند. بنابراین الگوی تقدس یافته زناشویی، یک الگوی زمینی شده است. آدم‌ها از کنارش رد می‌شوند و حتی از آن دوری می‌کنند.

حال اگر سؤال کنید رفع این وضعیت چه راهبردهایی می‌تواند داشته باشد؟ می‌گویم: تربیت خانوادگی مؤثرترین عامل در افزایش توجه و رغبت به تشکیل خانواده است، خانواده مدنی، خانواده ایده‌آل است. از دل خانواده سالم قاعدتاً ازدواج سالم پدید می‌آید.

رغبت به ازدواج را باید از خانواده جستجو کنیم. اگر خانواده اولیه دچار خشونت، فقر، طلاق می‌شود، نباید ایراد بگیریم که فرزندان‌شان طلاق می‌گیرند. وقتی خانواده یک الگوی آرمانی از یک واقعیت زیبا را مقابل ما ترسیم کند به ما اجازه می‌دهد که از تنهایی دریابیم. بشر ذاتاً یک موجود اجتماعی است و ذاتاً می‌خواهد

است ولی زندگی و مدیریت ارتباطات را یاد نمی‌گیرند؛ عواطف انسانی آنها تقویت نمی‌شود. گاهی درس را به زور تحمیل می‌کنند، در نتیجه بچه‌ها از درس بیزار می‌شوند و پس از امتحانات، کتاب‌ها را می‌سوزانند. این یعنی در تربیت بچه‌ها در مدرسه موفق نبوده‌ایم.

● با این حساب کمتر آموزش زیرساختی در جامعه ما، انگیزه تشکیل خانواده را تقویت می‌کند.

دقیقاً آن چیزی که ما می‌خواهیم و متأسفانه نداریم همین است که باید انگیزه تشکیل خانواده را تقویت کنیم. ما نیازمند عنايت‌های جمعی هستیم زیرا از داخل یک مجموعه می‌توانیم ازدواج و خانواده را نگه داریم و بسط دهیم. یک زمان شورایی خانواده تشکیل شده بود و نوید خوبی بود ولی متأسفانه تمام شد. ما اعتقاد داریم که تنها یک واحد، یک سازمان یا یک نهاد نمی‌تواند خانواده را تقویت و سلامت‌سازی کند. باید از همه قوانین جامعه استفاده شود، از وزارت آموزش و پرورش گرفته تا وزارت اقتصاد.

● وقتی اتفاقات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، حتی جنگ، شرایط کشور ما را خوب یا بد به اینجا رسانده‌اند که بقای ازدواج کم است، از طرف دیگر فرهنگسازي و آموزش مهارت‌های زندگی یک فعالیت زمان‌بر است، آیا درست است که میل به تجرد را بحران بدانیم و به همان میزان بر ازدواج اصرار کنیم و آمار جدایی، فرزندان و خانواده‌های آسیب‌پذیر و از هم گسیخته را بالا ببریم؟

درست است که ازدواج سالم، بستر خانوادگی و اجتماعی سالم و مهیا می‌خواهد، اما همزمان باید در دو سطح عمل کنیم؛ هم در رونق و هم در زیرنیا، یعنی باید بتوانیم اولین نیازهای ازدواج را بیشتر بها دهیم و برای مسکن و اشتغال جوانان همت کنیم؛ این دو عامل زیربنای تشکیل خانواده‌اند. من اعتقاد دارم که هر ارتباطی یک قداستی دارد. من می‌توانم با همسایه‌ام ارتباط برقرار کنم، اما اگر یک سلام و علیک ساده با او کردم و زمینه ارتباط را برقرار کردم، باید آن ارتباط را بازسازی، تقویت و مدیریت کنم. ازدواج هم همین‌طور است. هم باید آن را تشویق کنیم هم بقا و پایداری‌اش را مدیریت کنیم تا آسیب‌های ازدواج‌های ناموفق را کاهش دهیم. هیچ آسیب اجتماعی‌ای نیست که سر نخ آن خانواده نباشد.

● مدارس ما مدارس زندگی نیستند. بچه‌ها زندگی و مدیریت ارتباطات را یاد نمی‌گیرند و عواطف انسانی آنها تقویت نمی‌شود

فناي ازدواج فقط طلاق نیست، چرا که گاهی خانواده هست، طلاق هم ظاهراً اتفاق نیفتاده اما مبتلا به طلاق خاموش یا طلاق عاطفی و انواع آسیب‌های آن است.

● پس رسانه‌ها آمار خشونت و طلاق را پنهان کنند؟

نه، این راهش نیست اما آیا رسانه‌های ما در کنار این نوع اخبار، خانواده سالم را الگوسازی کرده‌اند؟ تصویر عواطف انسانی حاکم بر خانواده یا لبخند زیبای کودک به پدرش را هنگام ورود به خانه نشان داده‌اند؟

به تصویر کشیده‌ایم و ارزش و قداست خانواده را زیر سؤال برده‌ایم.

ما نیازمند مدرسی هستیم که الگوهای اجتماعی فرزندانمان را تقویت کنند ولی مدارس در این راه الگوی آرمانی از یک واقعیت زیبا را مقابل ما ترسیم کند به ما اجازه می‌دهد که از تنهایی دریابیم. بشر ذاتاً یک موجود اجتماعی است و ذاتاً می‌خواهد

فقط نبش‌بینیم و تماشا کنیم، راه دیگر این که یک کار عملی بکنیم. اگر قرار باشد فقط به رسانه‌ها بگوییم، خانواده‌محور باشند و فیلم‌های خانواده‌محور تولید کنند و اقدام دیگری نکنیم به جایی نمی‌رسیم.

ما به یک نگاه جامع نیاز داریم. همه نهادها حتی مدارس ما باید خانواده‌محور باید باشند، رسانه‌ها هم همین‌طور! ما برای تقویت ارزش خانواده، نیازمند تلاش نه تنها دولت بلکه همه اقشار جامعه هستیم. اگر غریزه‌گرایی و بازگشت به دوران اولیه بشر را ترویج کنیم، در آینده نه چندان دراز دچار بحران می‌شویم و نه تنها خانواده تولید نمی‌شود، بلکه با انبوه افرادی که سرپناه درست ندارند، مادرانی که نمی‌دانند فرزندان‌شان کجايند و انواع خشونت‌ها و تنهایی‌ها مواجه خواهیم شد.

● شما جامعه‌ای را سراغ دارید که تغییرات فرهنگی جهانی و فردگرایی را درک کرده و از نظر رشد و تقویت بنیان خانواده موفق باشد؟

ما نیازمند این نیستیم که از بیرون الگو بگیریم و دنبال جامعه آرمانی باشیم. ما باید با فرهنگ و جامعه خودمان، با فرهنگ ایرانی روبرو شویم و خانواده مدنی را بازتولید و حفظ کنیم.

نباید در برابر تغییرات ناامید شویم. بعضی معتقدند که صنعتی شدن یعنی تنها شدن. در انگلیس یک وزارتخانه به نام تنهایی تأسیس شده و یک خانمی هم وزیر آن شده است.

من اعتقاد به این جبر ندارم. انسان‌ها می‌توانند با امید زندگی کنند. نباید دچار اضطراب شد. باید با سرمایه‌گذاری و سیاست‌گذاری درست، راه‌های متعدد گفتگو و مطالعه را باز کنیم و تلاش کنیم خانواده مدنی را از دل فرهنگ بیرون بیاوریم.

باید بتوانیم به این پرسش پاسخ دهیم که اگر خانواده خوب است، چرا موفق نشده‌ایم آن را حفظ کنیم؟ چرا انگیزه ازدواج از بین رفته است؟

سیاست حفظ خانواده، یک بسته و پکیج است و بایستی قوانین مدنی، وضعیت اشتغال، مسکن، تأمین آینده فرزندان و سایر ابعاد ازدواج در آن پیش‌بینی شده باشد. با یک برنامه یک بعدی نمی‌شود خانواده را نجات داد. من سال‌هاست درباره خانواده مطالعه و پژوهش می‌کنم. موضوع رساله دکتری‌ام من خانواده بود. اگر بخواهم وضعیت آینده و ادامه این روند را پیش‌بینی و گفتگو را جمع‌بندی کنم باید بگویم تئوری‌های آینده‌نگری خیلی زیادند اما یکی از آن‌ها را بیشتر به شرایط خردمان نزدیک می‌بینم که می‌گوید: وقتی خرابی به اوج برسد، اندیشه

آبادانی در ذهن انسان‌ها پدید می‌آید. برای ساختمانی که خراب شده است نگران نباشید یا می‌ریزد یا وقت آبادانی است. طلاق روزافزون، فرزندان طلاق روزافزون، خانواده‌های طلاق روزافزون، انسان‌های تنهای روزافزون خواه ناخواه همین کار را می‌کنند.

باعث می‌شوند رسانه‌ها حساس شوند، جامعه حساس شود، نخبگان حساس شوند، بهترین اندیشه‌ها مطرح شوند و مسئولان و مردم در این جهت حرکت کنند که جامعه را نجات دهند. کافی است تصور کنیم آدم تنها در سال‌نوردگی چه زندگی تارک و تازی دارد، اما حضور همسر، فرزندان و نوه‌ها، احساس امنیت و آرامش می‌دهد. انسان ذاتاً تنها نیست، موجودی اجتماعی است و به زندگی جمعی و جامعه نیاز دارد. تنهایی برای انسان همیشه هولناک بوده است.

انسان‌ها در کنار یکدیگر می‌توانند امنیت داشته باشند، بیماری‌ها و آسیب‌ها را تقسیم کنند و درد و رنج‌شان را کاهش دهند. این امنیت از دل خانواده متولد می‌شود. پایداری امنیت در گرو خانواده سالم و امن و پایدار است. بگوئیم خانواده را نجات دهیم تا جامعه زیبایی‌هایش را بروز دهد.

● گفتگو: وحیده تیموری

انشاره: بر اساس آمار سازمان ملل متحد سن ازدواج در دنیا بالا رفته است و از حدود ۲۳ سال برای زنان در سال ۱۹۷۰ به بالای ۲۵ سال و از حدود ۲۷ سال برای مردان در ۱۹۷۰ به بالای ۳۱ سال در سال‌های اخیر رسیده است. این آمار در کشورهای مختلف تا ۱۰ سال هم اختلاف دارد.

آمارهای جهانی نشان می‌دهند، دو رویدار در مساله ازدواج به شکل قطعی رخ داده است: افزایش سن ازدواج در میان جوانان و رشد قابل توجه آمارهای تجرد قطعی. آنچه در این میان متفاوت است، دلائل مجرد مانند جوانان بسته به فرهنگ‌های متفاوت است.

آذرماه امسال، مدیرکل سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آمار ۱۳ میلیون جوان مجرد ایرانی که از سن مناسب ازدواج رد شده اند را اعلام کرد.

به علل مختلف متوسط سن ازدواج دختران و پسران ایرانی در سال‌های اخیر افزایش یافته و اکنون متوسط سن ازدواج دختران ایرانی ۲۵ سال و متوسط سن پسران ۲۷ سال است و البته این آمار در استان‌های بزرگ مانند تهران بالاتر و رو به افزایش است. به نظر می‌رسد انگیزه‌ها و زمینه‌های تشکیل خانواده در جامعه ما دچار مشکل شده‌اند.

در همین راستا با پروفسور باقر ساروخانی، پدر جامعه‌شناسی ارتباطات گفتگویی کردیم به شرح ذیل: فرهنگ و جامعه ایرانی همواره بر حفظ خانواده و روابط خانوادگی تأکید داشته است، اما واقعیت امر این است که دیگر چنین نیست. نه روابط خانوادگی، مطلوب نسل جدید است نه تشکیل خانواده؛ فرقی هم ندارد به اختیار یا به جبر شرایط. این تغییر بزرگ را چطور ریشه‌یابی می‌کنید؟

گفتگو را با مرور تاریخی آغاز زندگی انسان تا تشکیل خانواده شروع می‌کنم. در آغاز که انسان‌ها با فرهنگ و تمدن آشنا نبودند، گله‌های انسانی بودند که در غارها زندگی می‌کردند و هر جا طبیعت چیزی داشت استفاده می‌کردند و وقتی تمام می‌شد جابجا می‌شدند. این دوران سر آمد و عصر اسکان بشر آغاز شد. انسان‌ها یکجانشین شدند و چیز تازه‌ای به وجود آوردند که به آن «فرهنگ» می‌گویم. به بیان دیگر عنصر غالب عصر غارنشینی، طبیعت و غریزه بود و از پس آن فرهنگ پیدا شد و آداب و رسوم و مآداب و ارزش‌ها.

در این برهه «خانواده» نیز از برخورد بین فرهنگ و طبیعت به وجود آمد. فرهنگ، غریزه را مهار می‌کرد، کنترل می‌کرد، هدایت می‌کرد و سامان می‌داد؛ در نتیجه انسان‌ها، فرهیخته می‌شدند. در این دوران خانواده چهار قاعده ساده وضع کرد: محدودیت‌ها، ممنوعیت‌ها، ترجیحات و مناسک و مراسم. از این پس دیگر هر کسی نمی‌توانست با هر کسی می‌خواهد ازدواج کند و جامعه باید یک سری امور و ارزش‌ها را در این مورد تأیید می‌کرد. به این ترتیب زندگی اجتماعی و خانوادگی سامان یافت ولی پیچیدگی امروز را نداشت. خانواده از یک سو کارگاه مشروع تولید انسان بود، از سوی دیگر، به جامعه اجازه می‌داد کنترل اجتماعی برپا کند و اعضایش را بشناسد. مثلاً هر خانواده می‌توانست فرزندش را کنترل کند و بداند هر ساعتی کجاست و چه می‌کند. آن هم وقتی که جامعه نمی‌تواند برای هر فرد یک پلیس بگمارد، چرا که وظیفه پلیس تعیین ممنوعیت‌های عمومی است نه کنترل تک تک افراد.

به بیان ساده‌تر، نه پلیس و نه جامعه نمی‌توانند کاری در خصوص کنترل بچه‌ها بکنند و فقط این خانواده و مادر است که می‌داند بچهاش کجاست و کنترلش کند. خانواده می‌تواند همه اعضا، برادران، خواهران، مادران و پدران را کنترل کند؛ پس خانواده ابزار کنترل اجتماعی، ابزار باروری

و ابزار همبستگی اجتماعی است. با هر ازدواج، تعداد زیادی از افراد جامعه که قبلاً همدیگر را نمی‌شناختند با هم خویشاوند می‌شوند، در نتیجه همبستگی اجتماعی تقویت پیدا می‌کند. از خویشاوندان جدید، خویشاوندان سببی تولید می‌شود و این اتفاق به صلاح جامعه است.

پس خانواده در خدمت سرمایه اجتماعی است و هر جامعه‌ای نیازمند سرمایه اجتماعی است. خانواده با ایجاد همبستگی، انسجام و همدلی، سرمایه اجتماعی تولید می‌کند.

● در این مسیر تاریخی، اول فرهنگ ایجاد شد سپس از دل آن خانواده تولد یافت. حال چطور می‌گوییم خانواده، منشاء تولید فرهنگ است؟

هر خانواده، سرمایه فرهنگی جامعه هم هست. تربیت بچه‌ها و آموزش آداب و مناسک از خانواده آغاز می‌شود، جامعه‌پذیری و تربیت را خانواده یاد می‌دهد و فرزندان در خانواده می‌آموزند چگونه مطالعه و ورزش کنند. نکته جالب توجه این است که این همه قدرت موجب نوعی استبداد فرهنگی هم شد. مثلاً خانواده دختر با پسرش را مجبور می‌کرد برای رفع اختلاف دو خانواده یا دو طایفه با فلان پسر یا دختر که اصلاً ندیده یا نمی‌شناخت، ازدواج کند. در واقع از طریق خانواده و به نام جامعه، ازدواج‌ها تنظیم می‌شدند و افراد هم تمکین می‌کردند.

● با وجود این استبداد فرهنگی، چطور رنسانس رخ داد؟

کاهش این استبداد فرهنگی و به قولی رنسانس فرهنگی از نهضت‌های زیادی آغاز شد که به فرد اهمیت می‌دادند و فرد مجاله شده را بازتولید می‌کردند.

«ومانیزم» یکی از همین جریان‌ات بود. در قرن ۱۹ روشنگران اجتماعی نظیر ولتر، دیدرو، روسو و ... «صالت فرد» را مطرح کردند و فرد را از خادان تاریخ بیرون آوردند. این جریان آرام آرام ادامه یافت و میان فرهنگ، جامعه، طبیعت و سپس افراد تعادل ایجاد کرد. تاجایی که در هزاره سوم منجر به بسط فردیت شد، آن حدی که من به آن فردیت افراطی می‌گویم و همانطور که فرهنگ‌گرایی افراطی مناسب نبود، فردیت‌گرایی افراطی هم مناسب نیست.

در فردیت افراطی، شخص خودش همسرش را پیدا می‌کند، خودش ارزیابی می‌کند و خودش هم تصمیم

روثق یافته است، اما در جامعه ما خوشبختانه تأکید روی ازدواج شرعی است. با این حال طلاق روند صعودی دارد. راهکار شما چیست؟

من ازدواج سفید را ازدواج نمی‌انسم و همبالبی می‌نامم. ازدواج، قاعده دارد و نوعی قرارداد و میثاق است. درحالی که ازدواج سفید هیچ قاعده‌ای ندارد؛ بر اساس

از نظر من جامعه، حق انتخاب می‌خواهد. باید جوان‌ها را نگاه کنیم، حرکاتشان را ببینیم، اما مجبورشان نکنیم داخل گزینه قرار بگیرند، بلکه در برابر گزینه‌های مختلف قرار بگیرند. در کنارش خانواده و جامعه هم باید بتوانند گزینه مطلوب را که ازدواج است تشویق و ترغیب کنند تا افراد به‌رغم وجود گزینه‌های مختلف، ازدواج را انتخاب کنند.

● ولی چیزی که در جامعه امروز می‌بینیم عدم رغبت ناشویی است. آیا سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی حاکم بر خانواده و جامعه این بی رغبتی را ایجاد کرده‌اند؟

فراموش نکنیم که پایگاه انسان‌ها، تعریف تازه‌ای پیدا کرده است. آدم‌ها خیلی تعجب نمی‌کنند اگر ببینند کسی ازدواج نکرده و مجرد است اما در دوران قاجار کسی که ازدواج نکرده بود، خیلی طبیعی به حساب نمی‌آمد. هر فرد باید ازدواج می‌کرد و فرزند می‌آورد تا جامعه او را به عنوان عضو رسمی می‌پذیرفت.

اکنون ارزش‌ها عوض شده‌اند و عدم ازدواج و تجرد چندان ضد ارزش نیست و تعجب جامعه را هم برنمی‌انگیزد.

از طرف دیگر خانواده هم انواع مختلف پیدا کرده است؛ خانواده اصلی داریم، خانواده از هم گسیخته داریم و انواع دیگر. این تغییرات، گزینه ازدواج را با نوعی چالش امروزه ازدواج در فرایندی از گزینه‌ها قرار گرفته و یکی از این گزینه‌هاست.

● آیا می‌توان شیوه‌ها و گزینه‌های دیگر را ممنوع کرد تا افراد مجبور به ازدواج شوند؟

کار سختی نیست اما هر وقت در هر زمینه ممنوعیت را به کار گرفته‌ایم، موفق نشده‌ایم.

از نظر من جامعه، حق انتخاب می‌خواهد. باید جوان‌ها را نگاه کنیم، حرکاتشان را ببینیم، اما مجبورشان نکنیم داخل گزینه قرار بگیرند، بلکه در برابر گزینه‌های مختلف قرار بگیرند. در کنارش خانواده و جامعه هم باید بتوانند گزینه مطلوب را که ازدواج است تشویق و ترغیب کنند تا افراد به‌رغم وجود گزینه‌های مختلف، ازدواج را انتخاب کنند.

● علاوه بر مواردی که فرمودید، آیا آمار بالای ازدواج‌های ناموفق بر میل به تجرد و روابط آزاد دامن نمی‌زند؟

امروزه، آمار طلاق‌ها و خشونت‌ها به وفور و به سرعت در دسترس افرادند و باعث شده‌اند حريم پوشیده خانواده باز شود. در گذشته اگر خشونت در خانواده اتفاق می‌افتاد، به جامعه گفته نمی‌شد، مخصوصاً زنان عارشان می‌آمد به جامعه بگویند ولی حالا اینطور نیست. جامعه خوبی‌ها و بدی‌های خانواده را می‌بیند. خشونت‌ها را می‌بیند. افزایش طلاق‌ها را می‌بیند. بنابراین الگوی تقدس یافته زناشویی، یک الگوی زمینی شده است. آدم‌ها از کنارش رد می‌شوند و حتی از آن دوری می‌کنند.

حال اگر سؤال کنید رفع این وضعیت چه راهبردهایی می‌تواند داشته باشد؟ می‌گویم: تربیت خانوادگی مؤثرترین عامل در افزایش توجه و رغبت به تشکیل خانواده است، خانواده مدنی، خانواده ایده‌آل است. از دل خانواده سالم قاعدتاً ازدواج سالم پدید می‌آید.

رغبت به ازدواج را باید از خانواده جستجو کنیم. اگر خانواده اولیه دچار خشونت، فقر، طلاق می‌شود، نباید ایراد بگیریم که فرزندان‌شان طلاق می‌گیرند. وقتی خانواده یک الگوی آرمانی از یک واقعیت زیبا را مقابل ما ترسیم کند به ما اجازه می‌دهد که از تنهایی دریابیم.

بشر ذاتاً یک موجود اجتماعی است و ذاتاً می‌خواهد

در میان جمعی باشد که عواطف انسانی پایداری دارند. باید به خانواده‌ها بگوییم اگر ناسالم شوید، توقع خانواده سالم نداشته باشید. اگر ازدواج، شرایط مناسب نداشته باشد چند روز بعد طلاق است. بنابراین ما باید هم گزینه ازدواج را تشویق کنیم هم گزینه بقای ازدواج را تأمین و تشویق کنیم هم گزینه بقای ازدواج اصرا کنیم و آمار جدایی، فرزندان و خانواده‌های آسیب‌پذیر و از هم گسیخته را بالا ببریم؟

درست است که ازدواج سالم، بستر خانوادگی و اجتماعی سالم و مهیا می‌خواهد، اما همزمان باید در دو سطح عمل کنیم؛ هم در رونقا و هم در زیربنا یعنی باید بتوانیم اولین نیازهای ازدواج را بیشتر بها دهیم و برای مسکن و اشتغال جوانان همت کنیم؛ این دو عامل زیربنای تشکیل خانواده‌اند. من اعتقاد دارم که هر ارتباطی یک قداستی دارد. من می‌توانم با همسایه‌ام ارتباط برقرار کنم، اما اگر یک سلام و علیک ساده با او کردم و زمینه ارتباط را برقرار کردم، باید آن ارتباط را بازسازی، تقویت و مدیریت کنم. ازدواج هم همین‌طور است. هم باید آن را تشویق کنیم هم بقا و پایداری‌اش را مدیریت کنیم تا آسیب‌های ازدواج‌های ناموفق را کاهش دهیم. هیچ آسیب اجتماعی‌ای نیست که سر نخ آن خانواده نباشد.

است ولی زندگی و مدیریت ارتباطات را یاد نمی‌گیرند؛ عواطف انسانی آنها تقویت نمی‌شود. گاهی درس را به زور تحمیل می‌کنند، در نتیجه بچه‌ها از درس بیزار می‌شوند و پس از امتحانات، کتاب‌ها را می‌سوزانند. این یعنی در تربیت بچه‌ها در مدرسه موفق نبوده‌ایم.

● با این حساب کمتر آموزش زیرساختی در جامعه ما، انگیزه تشکیل خانواده را تقویت می‌کند.

دقیقاً آن چیزی که ما می‌خواهیم و متأسفانه نداریم همین است که باید انگیزه تشکیل خانواده را تقویت کنیم. ما نیازمند عنايت‌های جمعی هستیم زیرا از داخل یک مجموعه می‌توانیم ازدواج و خانواده را نگه داریم و بسط دهیم. یک زمان شورایی خانواده تشکیل شده بود و نوید خوبی بود ولی متأسفانه تمام شد. ما اعتقاد داریم که تنها یک واحد، یک سازمان یا یک نهاد نمی‌تواند خانواده را تقویت و سلامت‌سازی کند. باید از همه قوانین جامعه استفاده شود، از وزارت آموزش و پرورش گرفته تا وزارت اقتصاد.

● وقتی اتفاقات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، حتی جنگ، شرایط کشور ما را خوب یا بد به اینجا رسانده‌اند که بقای ازدواج کم است، از طرف دیگر فرهنگسازی و آموزش مهارت‌های زندگی یک فعالیت زمان‌بر است، آیا درست است که میل به تجرد را بحران بدانیم و به همان میزان بر ازدواج اصرار کنیم و آمار جدایی، فرزندان و خانواده‌های آسیب‌پذیر و از هم گسیخته را بالا ببریم؟

درست است که ازدواج سالم، بستر خانوادگی و اجتماعی سالم و مهیا می‌خواهد، اما همزمان باید در دو سطح عمل کنیم؛ هم در رونقا و هم در زیربنا یعنی باید بتوانیم اولین نیازهای ازدواج را بیشتر بها دهیم و برای مسکن و اشتغال جوانان همت کنیم؛ این دو عامل زیربنای تشکیل خانواده‌اند. من اعتقاد دارم که هر ارتباطی یک قداستی دارد. من می‌توانم با همسایه‌ام ارتباط برقرار کنم، اما اگر یک سلام و علیک ساده با او کردم و زمینه ارتباط را برقرار کردم، باید آن ارتباط را بازسازی، تقویت و مدیریت کنم. ازدواج هم همین‌طور است. هم باید آن را تشویق کنیم هم بقا و پایداری‌اش را مدیریت کنیم تا آسیب‌های ازدواج‌های ناموفق را کاهش دهیم. هیچ آسیب اجتماعی‌ای نیست که سر نخ آن خانواده نباشد.

● مدارس ما مدارس زندگی نیستند. بچه‌ها زندگی و مدیریت ارتباطات را یاد نمی‌گیرند و عواطف انسانی آنها تقویت نمی‌شود

عدم توجه به خانواده به نوعی یک بحران تمدنی است و اگر چنانچه ازدواج کاهش پیدا کند و ازدواج‌هایی که برقرار شدند، با شکست و بحران مواجه شوند قاعدتاً نسل ما از بین می‌رود.

● شما جزو نخبگان جامعه هستید نه مجریان جامعه و همه توصیفات شما از اتفاق نمی‌افتند و بیشتر پز شعار می‌گیرند و فردی که مجرد است هرگز با یک سریال، یک شعار و یک تشویق ناموفق حکومتی تن به ازدواج نخواهد داد.

درست است که واقعیت حاکم بر جامعه تلخ است ولی اگر این جریان واقعی را رها کنیم، سلسله مراتب ارزشی ما نابود می‌شوند. همان‌طور که امروزه طلاق را که یک امر غم‌انگیز است و همه چیز را خاکستر می‌کند، جشن می‌گیریم. پس در برابر این واقعیت دوا ره در پیش داریم؛ یکی این که

فقط بنشینیم و تماشا کنیم، راه دیگر این که یک کار عملی بکنیم. اگر قرار باشد فقط به رسانه‌ها بگوییم، خانواده‌محور باشند و فیلم‌های خانواده‌محور تولید کنند و اقدام دیگری نکنیم به جایی نمی‌رسیم.

ما به یک نگاه جامع نیاز داریم. همه نهادها حتی مدارس ما باید خانواده‌محور باید باشند، رسانه‌ها هم همین‌طور! ما برای تقویت ارزش خانواده، نیازمند تلاش نه تنها دولت بلکه همه اقشار جامعه هستیم. اگر غریزه‌گرایی و بازگشت به دوران اولیه بشر را ترویج کنیم، در آینده نه چندان دراز دچار بحران می‌شویم و نه تنها خانواده تولید نمی‌شود، بلکه با انبوه افرادی که سرپناه درست ندارند، مادرانی که نمی‌دانند فرزندان‌شان کجایند و انواع خشونت‌ها و تنهایی‌ها مواجه خواهیم شد.

● شما جامعه‌ای را سراغ دارید که تغییرات فرهنگی جهانی و فردگرایی را درک کرده و از نظر رشد و تقویت بنیان خانواده هم موفق باشد؟

ما نیازمند این نیستیم که از بیرون الگو بگیریم و دنبال جامعه آرمانی باشیم. ما باید با فرهنگ و جامعه خودمان، با فرهنگ ایرانی روبرو شویم و خانواده مدنی را بازتولید و حفظ کنیم.

نباید در برابر تغییرات ناامید شویم. بعضی معتقدند که صنعتی شدن یعنی تنها شدن. در انگلیس یک وزارتخانه به نام تنهایی تأسیس شده و یک خامی هم وزیر آن شده است.

من اعتقاد به این جبر ندارم. انسان‌ها می‌توانند با امید زندگی کنند. نباید دچار اضطراب شد. باید با سرمایه‌گذاری و سیاستگذاری درست، راه‌های متعدد گفتگو و مطالعه را باز کنیم و تلاش کنیم خانواده مدنی را از دل فرهنگ بیرون بیاوریم.

باید بتوانیم به این پرسش پاسخ دهیم که اگر خانواده خوب است، چرا موفق نشده‌ایم آن را حفظ کنیم؟ چرا انگیزه ازدواج از بین رفته است؟

سیاست حفظ خانواده، یک بسته و یکجاست و باید سیستم مدنی، وضعیت اشتغال، مسکن، تأمین آینده فرزندان و سایر ابعاد ازدواج در آن پیش‌بینی شده باشد. با یک برنامه یک بعدی نمی‌شود خانواده را نجات داد. من سال‌هاست درباره خانواده مطالعه و پژوهش می‌کنم. موضوع رساله دکتری‌ام من خانواده بود. اگر بخواهم وضعیت آینده و ادامه این روند را پیش‌بینی و گفتگو را جمع‌بندی کنم باید بگویم تئوری‌های آینده‌نگری خیلی زیادند اما یکی از آن‌ها را بیشتر به شرایط خردمان نزدیک می‌بینم که می‌گوید: وقتی خرابی به اوج برسد، اندیشه آبدانی در ذهن انسان‌ها پدید می‌آید. برای ساختمانی که خراب شده است نگران نباشید یا می‌ریزد یا وقت آبادانی است. طلاق روزافزون، فرزندان طلاق روزافزون، خانواده‌های طلاق روزافزون، انسان‌های تنهای روزافزون خواه ناخواه همین کار را می‌کنند.

باعث می‌شوند رسانه‌ها حساس شوند، جامعه حساس شود، نخبگان حساس شوند، بهترین اندیشه‌ها مطرح شوند و مسئولان و مردم در این جهت حرکت کنند که جامعه را نجات دهند. کافی است تصور کنیم آدم تنها در سال‌خوردگی چه زندگی تارک و تازی دارد، اما حضور همسر، فرزندان و نوه‌ها، احساس امنیت و آرامش می‌دهد. انسان ذاتاً تنها نیست، موجودی اجتماعی است و به زندگی جمعی و جامعه نیاز دارد. تنهایی برای انسان همیشه هولناک بوده است.

انسان‌ها در کنار یکدیگر می‌توانند امنیت داشته باشند، بیماری‌ها و آسیب‌ها را تقسیم کنند و درد و رنج‌شان را کاهش دهند. این امنیت از دل خانواده متولد می‌شود. پایداری امنیت در گرو خانواده سالم و امن و پایدار است. بگوئیم خانواده را نجات دهیم تا جامعه زیبایی‌هایش را بروز دهد.

دوشنبه یکم بهمن ۱۳۹۷ - سال نو د و سوم - شماره ۲۷۲۰۳

چرایی افزایش تجرد و کاهش ازدواج در ایران

چرا ازدواج رابه تنهایی ترجیح نمی‌دهیم؟

از نظر من جامعه، حق انتخاب می‌خواهد. باید جوان‌ها را نگاه کنیم، حرکاتشان را ببینیم، اما مجبورشان نکنیم داخل گزینه قرار بگیرند، بلکه در برابر گزینه‌های مختلف قرار بگیرند. در کنارش خانواده و جامعه هم باید بتوانند گزینه مطلوب را که ازدواج است تشویق و ترغیب کنند تا افراد به‌رغم وجود گزینه‌های مختلف، ازدواج را انتخاب کنند.

● علاوه بر مواردی که فرمودید، آیا آمار بالای ازدواج‌های ناموفق بر میل به تجرد و روابط آزاد دامن نمی‌زند؟

امروزه، آمار طلاق‌ها و خشونت‌ها به وفور و به سرعت در دسترس افرادند و باعث شده‌اند حريم پوشیده خانواده باز شود. در گذشته اگر خشونت در خانواده اتفاق می‌افتاد، به جامعه گفته نمی‌شد، مخصوصاً زنان عارشان می‌آمد به جامعه بگویند ولی حالا اینطور نیست. جامعه خوبی‌ها و بدی‌های خانواده را می‌بیند. خشونت‌ها را می‌بیند. افزایش طلاق‌ها را می‌بیند. بنابراین الگوی تقدس یافته زناشویی، یک الگوی زمینی شده است. آدم‌ها از کنارش رد می‌شوند و حتی از آن دوری می‌کنند.

حال اگر سؤال کنید رفع این وضعیت چه راهبردهایی می‌تواند داشته باشد؟ می‌گویم: تربیت خانوادگی مؤثرترین عامل در افزایش توجه و رغبت به تشکیل خانواده است، خانواده مدنی، خانواده ایده‌آل است. از دل خانواده سالم قاعدتاً ازدواج سالم پدید می‌آید.

رغبت به ازدواج را باید از خانواده جستجو کنیم. اگر خانواده اولیه دچار خشونت، فقر، طلاق می‌شود، نباید ایراد بگیریم که فرزندان‌شان طلاق می‌گیرند. وقتی خانواده یک الگوی آرمانی از یک واقعیت زیبا را مقابل ما ترسیم کند به ما اجازه می‌دهد که از تنهایی دریابیم.

بشر ذاتاً یک موجود اجتماعی است و ذاتاً می‌خواهد

خوشبختی در قرن بیست و یکم

● فروغ منعمی

توجهی به حقوق شهروندی دست پیدا کرده‌اند. این در حالی است که مردم برخی کشورهای جهان دوم یا سوم، ابتدایی‌ترین مشکلاتشان حل نشده و با دغدغه‌های فراوانی دست و پنجه نرم می‌کنند.

گزارش ویژه مشرق درباره افسردگی می‌گوید: افسردگی نه تنها یک بیماری رایج در جوامع غربی است بلکه در جوامع دیگر نیز آمار قابل توجهی دارد و سالانه هم به تعداد مبتلایان آن افزوده می‌شود. با وجودی که امکان درمان این بیماری وجود دارد اما درصد بالایی از افرادی که به این بیماری مبتلا می‌شوند از بیماری خود خبر ندارند و فقط زمانی برای درمان به پزشک مراجعه می‌کنند که بیماری به مراحل پیشرفته خود رسیده باشد. در همین گزارش از عواملی مانند کمبود مهر و محبت، سست شدن بنیان خانواده، مصرف گرای بیش از حد و کاهش معنویت به عنوان علل این بیماری در جوامع پیشرفته نام برده می‌شود.

در کشورهای جهان سوم اما مشکلات از نوع دیگرند؛ چالش‌ها و دوندگی‌ها و استرس‌های تأمین اولیه‌ترین و ابتدایی‌ترین نیازها، معضلاتی هستند که رضایت از زندگی را کاهش می‌دهند.

روزنامه «آل موندو» چاپ اسپانیا، چندی پیش گزارشی درباره افسردگی منتشر کرد و به پدیده افسردگی و عوامل مؤثر در پیدایش آن پرداخت و اعلام کرد افراد افسرده در مرحله حاد این بیماری دست به خودکشی می‌زنند و سالانه ۸۵۰ هزار نفر به این ترتیب جان خود را از دست می‌دهند؛ این یعنی یک بحران بزرگ بهداشت عمومی.

زمانی که نقشه کشورهای شاد و خوشبخت را در پهنه کره زمین مورد ارزیابی قرار می‌دهیم متوجه می‌شویم مردم خوشبخت در صد بسیار ناچیزی از کره زمین را به خود اختصاص داده‌اند.

باید نظر گرفتن این که هر پیشرفتی که در این جهان صورت گرفته به این نیت بوده که باری از دوش انسان‌ها برداشته شود و زندگی شادتری را به همه مردم جهان تقدیم کند، اما زمانی که به این گره کور برمی‌خوریم که حاصل تلاش‌ها برای همه مردم جهان نبوده است و در دسترس همگان قرار نگرفته است، در می‌یابیم در بسیاری از کشورهای جهان و برای اکثریت مردم، ابتدایی‌ترین معضلات زندگی هنوز حل نشده و پیچیدگی‌های شرایط زندگی برای دهک بسیار بزرگی از مردم جهان باقی مانده‌اند. به بیان دیگر در قرن بیست و یکم اغلب مردم جهان با حس خوب رضایت و خوشی فاصله زیادی دارند.

بنابراین بسیار طبیعی است که مرجع رسمی‌ای مانند سازمان بهداشت جهانی، نرخ افسردگی را در جهان یک چهارم مردم اعلام می‌کند؛ یعنی از ۸ میلیارد نفر جمعیت جهان دو میلیارد نفر در گیر و گرفتار بیماری افسردگی هستند.

به این ترتیب به نظر می‌رسد بهترین کار در این اولین روزهای سال نوزدهم از قرن بیست و یکم، آرزوی زندگی شاد برای دهک بیشتر مردم جهان باشد.

با توجه به نتایج مذکور به نظر می‌رسد زندگی فعال اجتماعی در داشتن یک زندگی شاد مؤثر است؛ پس بد نیست برای داشتن و حفظ شادی دوستی‌ها را حفظ کنیم و از روابط با ثبات لذت ببریم.

پژوهشگر دیگری که به مسایل مربوط به شادی و خوشبختی می‌پردازد، آدرین ج. وایت از دانشگاه لستر است. او برای سنجیدن خوشبختی، شاخص‌هایی مانند سلامتی و ثروت و دسترسی به آموزش‌های پایه‌ای را در نظر گرفته و شاخص رضایت از زندگی را مورد ارزیابی قرار داده و یک لیست از مردم خوشبخت دنیا تهیه کرده است.

لیست آدرین ج. وایت ۱۷۶ کشور را به ترتیب خوشبخت‌ترین مردم دنیا رتبه‌بندی کرده و جالب این که در لیست وی نیز رتبه اول همچنان به مردم کشور دانمارک تعلق دارد و در رده‌های بعد کماکان سوئیس و بعد از آن اتریش، ایسلند، باهاما، فنلاند و سوئد قرار دارند و جایگاه مردم کشور ما در لیست مردم خوشبخت دنیا، نود و ششم است.

انجمن جامعه‌شناسی ایران در ۲۹ آذر ماه سال ۱۳۹۴ در سالن جلسات خود، نشست با موضوع جامعه‌شناسی احساس خوشبختی برگزار کرد. یکی از موضوعاتی که در این نشست عنوان شد مسأله جایگاه کشورمان در شاخص‌های احساس خوشبختی در بانک داده‌های جهانی بود. جایگاه ۹۶ نشان می‌دهد که احساس رضایت مردم کشور ما از زندگی کم است و افراد جامعه‌مان به طور جدی در معرض انواع ناراحتی‌ها و بیماری‌های روحی مانند افسردگی و استرس قرار دارند و خطر آسیب‌هایی نظیر خودکشی و اعتیاد برایشان جدی است؛ کما اینکه آمار نرخ خودکشی ۵ و ۶ نفر در هر صد هزار نفر بسیار بالاست و زن خطرناک‌تر از مرد می‌آورد که باید تدبیری اندیشیده شود.

تحقیقات مختلف نشان داده‌اند در جوامع فقیر پایگاه اقتصادی اجتماعی بالا باعث حس رضایت از زندگی می‌شود. روت وینهون با آمار و ارقام نشان داده است در کشورهای فقیر زمانی که شرایط اقتصادی بهتر شود، مردم احساس خوشبختی بیشتری می‌کنند و بین دو متغیر احساس خوشبختی و درآمد در کشورهای فقیر، ارتباط و همبستگی مستقیم وجود دارد.

خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در گزارشی با عنوان نرخ بالای افسردگی در کشورهای مرفه اعلام کرده است شهر و ندان کشورهای مرفه و ثروتمند، بیشترین نرخ ابتلا به افسردگی حاد را دارند و نرخ ابتلا به افسردگی در کشورهای آمریکا، فرانسه و هلند بالاترین رقم است.

زمانی که چنین آمارهایی منتشر می‌شود، کارشناسان و صاحب‌نظران یک نکته را گوشزد می‌کنند که در کشورهای جهان اول، آمارها به واقعیت‌ها نزدیک و قابل استنادتر هستند. در کشورهای جهان سوم به دلیل نبود آمارهای شفاف و قابل استناد چندان نمی‌توان مقایسه علمی قابل توجهی انجام داد و به نتیجه‌گیری‌های واقعی دست یافت.

بسیاری از امور روزمره زندگی انسان معاصر با دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی راحت‌تر شده و در کشورهای جهان اول مردم به طور قابل

«توسعه اجتماعی» مفهومی است که با گذر از جامعه سنتی به صنعتی یا مدرن از طریق تقسیم کار، سرمایه اجتماعی، هویت انسانی، عقلانیت ارتباطی، اعتماد، انسان بودن و غیره تعریف می‌شود.

منظور از توسعه اجتماعی در بیانیه ژنو در سال ۱۹۹۵ مبارزه با فقر بود و مسئولیت اصلی مقابله با فقر به عهده دولت‌های ملی و نظارت آن بر عهده اجتماع بین‌المللی گذاشته شد. شاخص‌های توسعه اجتماعی نیز عبارتند از: دسترسی به خدمات آموزشی، در صد جمعیت با سواد، طول عمر، میزان مرگ و میر نوزادان، سوء تغذیه و تغذیه مناسب، سطح بهداشت و کنترل بیماری‌ها، مسکن مناسب، برابری زن و مرد و...

مؤلفه‌های توسعه اجتماعی، انسجام و یگانگی هستند و عدم توجه به دو عامل انسجام و یگانگی به صورت آسیب‌های اجتماعی، طراوت و شادابی حیات اجتماعی را تهدید می‌کند.

توسعه اجتماعی مستلزم شناخت هستی‌شناسی اجتماعی یعنی وضعیتی که اکنون در آن قرار داریم و هدف‌شناسی اجتماعی که وضعیت مطلوب را ترسیم می‌کند و بسیار هنجاری است، و سرانجام امکان‌شناسی است که به مقدرات و محدودیت‌هایی اشاره دارد که در گذار از وضعیت موجود به مطلوب با آنها روبرو هستیم.

آنچه مسلم است این است که توسعه اجتماعی در همه جوامع یکسان و یک شکل و یک اندازه رخ نداده است؛ اما حتی در کشورهایی که شاخص‌های بالای توسعه اجتماعی را می‌توان در آنها تمیز داد این پرسش مطرح است که این اتفاق چه تأثیری بر زندگی مردم داشته است؟ آیا زندگی در قرن بیست و یکم همگام با پیشرفت تکنولوژی و راحت‌تر شدن زندگی، آدم‌ها را خوشبخت‌تر از گذشته کرده است و انسان امروز که راحت‌تر از نسل‌های پیش از خود زندگی می‌کند، احساس خوشبختی بیشتری می‌کند؟

اصلا معیاری برای سنجش، خوشبختی وجود دارد؟ از چند سال پیش تاکنون مفهومی به نام «اقتصاد شادی» وارد متون اقتصادی شده است و برخی پژوهشگران روانشناسی و علوم اجتماعی مانند «آدرین ج. وایت» و «روت وینهون»، جامعه‌شناسان پیشگام چنین پژوهش‌هایی هستند. روت وینهون (Ruut Veenhoven) و تیم او در پژوهشی درباره زندگی شاد از ۹۱ کشور یعنی دو سوم جمعیت جهان، اطلاعات جمع‌آوری کردند. نتیجه پژوهش اینکه شادترین مردم جهان دانمارکی‌ها هستند و بعد از آن سوئیسی‌ها. اما نکته جالب توجه در این تحقیق این است که ۹۲ درصد شادترین مردم جهان، یعنی همان دانمارکی‌ها، عضو گروه‌های ورزشی یا فرهنگی هستند.

خواجه نصیرالدین طوسی و شیوه‌های دانشجویی در آداب المتعلمین

آموزشِ آموختن

● مسعود رضوی

خواجه نصیرالدین طوسی، حکیم و دانشور فرزانه ایران، از چنان مقام و مرتبه‌ای در علم و معنویت و شریعت و اندیشه برخوردار بود که به او لقب «امام البشر و عقل حادی عشر» دادند.

آثار و تألیفات خواجه، همچون خردش بزرگ و بسیار است؛ از کتب علمی تا تربیتی و اخلاقی نظیر اخلاق ناصری و اوصاف الاشراف و آداب المتعلمین. نظر ما بر این آخری است که اثری خاص در تعلیم و شیوه دانشجویی و شاگردی برای کسب علم و فضیلت است.

همچنان که گفتیم، این اثر در زمره کتب و آثار تعلیمی در تاریخ ایران است و با این عنوان یا شبیه آن، ده‌ها کتاب دیگر نیز می‌شناسیم. از همه مشهورتر، البته کتاب تبصره المتعلمین اثر علامه حلی است، اما به طور کلی در قرون هفتم و هشتم، سنتی خاص در تعلیم علوم نضج گرفت که به تألیف کتب مهمی درباره این فن انجامید.

در این روزگار، کشش و نزدیکی فلسفه و حکمت به دین و شریعت افزون تر شد و کلام و فلسفه در تعامل بسیار نزدیک و حتی گاه تلفیق، می‌رفتند تا در خدمت اهداف شرع قرار داده شوند. شهرهای بزرگ علمی نظیر مراغه، شیراز، اصفهان و بغداد، هنوز پر بودند از مدارس و مساجدی که کلاس درس در آن‌ها برقرار بود.

اجتماع‌های عظیم درسی وجود داشت و لذا طبیعی بود که دانشورانی همچون خواجه نصیرالدین طوسی، علامه قطب‌الدین شیرازی، قطب‌الدین رازی، علامه حلی، تفتازانی و نظایر ایشان، علاوه بر تألیف کتب علمی و حکمی و دینی، دست‌اندر کار نگارش آثار مخصص تعلیم و تعلم باشند؛ آثاری برای آموزش یا درباره آموزش. کتاب «آداب المتعلمین» اثری معروف و شناخته شده به زبان عربی است. توسط آقایان عبدالرسول چمن‌خواه و اسماعیل ارسن به فارسی برگردانده و به صورت شایسته و آراسته‌ای منتشر شده است؛ هم از این رو نیازی به متن عربی آن نیست، هر چند متن اصلی نیز بسیار ساده و روان و سهل الفهم است.

کتاب خواجه، دوازده فصل دارد که از کلی‌ترین مسائل در ماهیت و فضیلت علم و دانش و معنای سعادت آغاز می‌شود و سپس به مبحث ذیل آن می‌پردازد. درباره نیت و سبک و روش طالب علم و شیوه‌های کسب دانش تا کوچک‌ترین مسائل مرتبط با آن اهتمام داشته و مطالبی بیان کرده است.

خواجه می‌نویسد: «سعی من بر این است تا راه و روش (شیوه و اسلوب) یادگیری را به صورت خلاصه‌وار، از آنچه که در مکتبخانه قدیم و از استادانم، یعنی صاحبان دانش فراگرفته‌ام، بیان نمایم. خداوند توفیق دهنده و یاری‌رسان است...»

خواجه بر این باور است که سعادت انسان در گرو انجام امور و اعمال بر مبنای علم و دانش است و این علم و دانش، البته بر دو وجه است: واجب عینی و کفایی. روش خواجه عقلی، تجربی، اعتقادی است. وی بی‌شک، در پی هدفی معنوی از کسب دانش است. اگر چنین نباشد، قدسیت و اعتبار

علم پایمال خواهد شد و فضیلتی نخواهد داشت. اما شناخت از علل و اسباب و شرایط و شیوه‌ها هم ضروری است. علم به مدد عقل سالم حاصل می‌شود، اما این عقل، نیازمند بسترهای مناسب و تربیت صحیح است.

معلم و دقت‌ور و کتاب و قلم و آرامش می‌خواهد. علم آموز باید جسم سالم و در آمد اولیه و امکانات ضروری داشته باشد، روح آرام و آسودگی و فراغت می‌خواهد، باید ضوابطی را بپذیرد و با مدیریت زمان و وقت، حداکثر بهره‌ر از فرصتی که نصیب یافته حاصل کند.

افزون بر این همه، تقوا و دیانت و رعایت آداب واجب و مستحب نیز برای او ضروری است. کتاب آداب المتعلمین، بی‌شک با معیارهای امروزی هم اثر تربیتی درجه اولی است و سرشار از نکته‌های آموزنده و بدیع. خواجه با آن ذهن درخشان و بی‌همتا، فشرده‌ای از تجارب خود را در این کتاب عرضه کرده و چنان که شیوه‌اوست، از لفاظی پرهیز کرده و بر فواید افزوده است.

برخی عبارات و تعلیمات خواجه در این کتاب، چنان درخشان است که می‌تواند همچون مثلی ساقره نژاد علم، به خاطر سپرده شود. هر چند در حین مباحث، گاهی کتاب از موضوع تربیتی به اندرز اخلاقی یا اجتماعی تغییر مطلب می‌دهد و همچون زائده‌ای از پندنامه‌ها به نظر می‌رسد. اما اینها، در مقابل فواید کتاب، کم‌شمار و اندکند و می‌توان آن‌ها را نادیده گرفت.

در پایان این مقال، ده گزینه از مواعظ تربیتی

خواجه نصیرالدین طوسی برای آشنایی با نثر و شیوه بیان وی انتخاب کرده‌ایم. این نمونه‌ها، در ضمن، بیانگر ذوق و اشتیاق و صف‌ناپذیر مؤلف نسبت به موضوع و اساساً دانش و دانشوری نیز هستند:

۱- شایسته است که در طلب هر دانشی که می‌خواهد برود، مشورت کند. هر گاه طالب علم به شهری رسید که می‌خواهد آنجا دانش بیاموزد، در معاشرت و نشست و برخاست با علما شتاب نکند... (ص ۵۴)

۲- طالب علم باید در راه کسب دانش همتی عالی داشته باشد، زیرا همان‌طور که پرنده بادو بالش پرواز می‌کند، انسان نیز با همت و اراده‌اش تعالی می‌یابد؛ از این رو ناگزیر است که اراده و همتش را بر حفظ و به خاطر سپردن همه کتاب‌ها معطوف کند تا بتواند برخی از آنها را بیاموزد.

اما هر گاه اراده داشت ولی کوشش نکرد، یا اینکه کوشش کرد، اما همت و اراده بزرگ نداشت، تنها مقدار اندکی از دانش را کسب می‌کند. (ص ۶۰)

۳- برای انسان عاقل، لذت دانش - خود - بهترین انگیزه است که او را به کسب دانش وادارد. (ص ۶۱)

۴- شایسته است با متنی آغاز کند که فهمیدن آن آسان تر باشد. رسم بوده که استادان برای طالب نوپای علم، متن‌های کوچک و ساده انتخاب می‌کرده‌اند تا فهمیدن و حفظ کردنش آسان باشد. (ص ۶۴)

۵- به خاطر سپردن دو حرف از گوش دادن به دو صفحه مطلب بهتر است و فهمیدن دو حرف از حفظ کردن دو صفحه مطلب به صواب نزدیک‌تر است. (ص ۶۵)

۶- در تمامی احوال و اوقات، از همه افراد باید بهره برد. (ص ۶۷)

۷-... محمد بن حسن سیبانی، هم‌کلاس امام اعظم ابوحنیفه - رحمت‌الله علیه - هر گاه که شب نده‌داری می‌نمود و در سختی‌ها و دشواری‌های او گشایش حاصل می‌شد، می‌گفت: «پادشاهان کجایند تا این لذات [علمی] را در یابند. (ص ۷۲)

۸- بهترین زمان برای تحصیل و مطالعه ابتدای جوانی، هنگام سحر و بین مغرب و عشاء است. شایسته است که تمامی وقتش را با جست‌وجوی دانش پر کند. (ص ۷۳)

۹- شایسته است که دانشجوی کسی منازعه و دشمنی نکند؛ زیرا وقت او را تلف می‌کند... خویش‌ن را به شکیبایی، به ویژه در مقابل نادان عادت بده. (ص ۷۶)

۱۰- چاپلوسی جز به قصد طلب دانش نکوهیده است. (ص ۷۸)

۱۱- هر کس که همراه خود جزوه و رساله‌ای نداشته باشد، حکمت در قلب او جای نمی‌گیرد. (ص ۸۱)

۱۲- دانشجوی چاره‌ای ندارد جز اینکه مقداری هم از پزشکی بداند. (ص ۹۲)

۱۳- هر گاه شخصی را دیدی که پرگویی می‌کند، یقین داشته باش که دیوانه است. (ص ۹۱)

۱۴- دانشجو ناگزیر است [برای تحصیل علم] تاب و توان داشته باشد و آنچه بر نیرویش می‌افزاید و آنچه عمر و سلامتی را طولانی یا کوتاه می‌کند، بشناسد تا در طلب دانش آسوده‌خاطر باشد. (ص ۸۷)

۱۵- شایسته است که دانشجو در تمامی اوقات از علم بهره جوید تا فضیلت علم برایش حاصل شود. راه استفاده آن است که همیشه قلم و کاغذ به همراه داشته باشد تا از آنچه از فواید علم می‌شنود، بنویسد و یادداشت بردارد. (ص ۷۷)

